

«HET BRUIJSEL»

VOGELWACHT

UDEN E.O.

WAT DOET VOGELWACHT UDEN?

Vogelwacht Uden e.o. (en omgeving) is een zelfstandige vereniging die zich actief inzet voor alle, in de vrije natuur, levende vogels. De belangrijkste doelstellingen zijn:

- Directe bescherming van vogels en hun biotoop.
- Het behouden en creëren van nestgelegenheid voor vogels.
- Belangstelling kweken voor vogels bij een groot publiek.
- Deelname aan landelijke en provinciale activiteiten m.b.t. vogelstudie en inventarisatie.

Om de doelstellingen te realiseren worden tal van activiteiten georganiseerd, waaronder:

- Publiekswandelingen zowel in het Udense Maashorstgebied als de omliggende dorpen.
- Excursies naar waardevolle natuurgebieden in Nederland en ook daarbuiten.
- Film- en dia-avonden in het eigen clubgebouw, de Groenhoeve.
- Vogelcursussen voor leden en niet-leden.
- Houden van lezingen voor scholen, verenigingen en instanties.
- Geven van voorlichting op tentoonstellingen en open zondagen.
- Verzorgen van publicaties in diverse media en tijdschriften.

Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijke hulp aan de vogels door middel van:

- Het plaatsen en onderhouden van nestkasten (zang-, stootvogels en uilen).
- Herstel en beheer van kleinschalige natuurgebieden in Uden en omgeving.
- Beheer en onderhoud van de kunstmatige oeverwaluwenwand op het Hemelrijk.
- Het plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.
- Wintervoeding aan vogels in nood (in geval van strenge en langdurige vorst).

Andere activiteiten van de Vogelwacht zijn:

- Het inventariseren van diverse (broed)vogelsoorten in het Maashorstgebied.
- Het opstellen van beleidsplannen en aanbevelingen ten aanzien van Gemeentes en Overheden om zodoende voor de belangen van de natuur en in het bijzonder de vogels op te komen.
- Ten behoeve van Vogelwacht Uden, I.V.N.-Uden en de Kinderboerderij het exploiteren en onderhouden van het gezamenlijke onderkomen, de Groenhoeve.
- Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
- In samenwerking met het I.V.N.-Uden actief deelnemen aan het Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (V.L.U.). Het behouden en herstellen van kleine landschapselementen in Uden en omgeving
- Het samenstellen en uitgeven van een eigen verenigingsblad "Het Bruijsel".

Vogelwacht Uden werkt samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:

- Inventarisaties, waaronder het Broedvogel Monitoring Project (B.M.P.), wintervogeltellingen en de Vogeltrek-teldag in de Maashorst.
- Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
- Controle op de naleving van de (nieuwe) Vogelwet.

Wilt u actief meedoen of een financiële bijdrage geven?

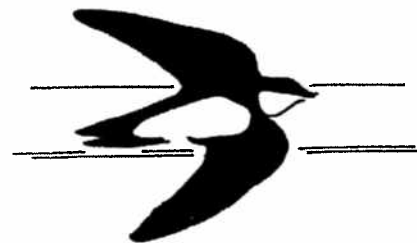
- De jaarcontributie bedraagt € 14,00 per persoon.
- Gezinsleden betalen € 6,00.
- Het éénmalig inschrijfgeld bedraagt € 2,50.
- Per adres ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruijsel".

Voor inlichtingen en lidmaatschap:

- Secretariaat: Liesbeth Verkaar, Oliemolenstraat 53 - 5402 LH UDEN.
Telefoon: 0413-265397 of E-mail: verkaar33@zonnet.nl

Website Vogelwacht Uden: <http://members.lycos.nl/vogelwachtuden/>

VOGELWACHT UDEN E.O.

- Voorzitter** : Jan-Willem Hermans
Broekmorgen 28, Uden
Tel.: 0413-269804
- Secretaris** : Liesbeth Verkaar
Oliemolenstraat 53, Uden
Tel.: 0413-265397
- Penningmeester** : Jeroen van Vliet
Van den Waarsenburglaan 13, Gerwen (Nuenen)
Tel.: 040-2831405
- Bestuursleden** : Esther Maas, Marc Poulussen en Peter van de Braak
- Bankrelatie** : ABN-AMRO Uden, rekeningnummer: 60.99.68.254

“ HET BRUUIJSEL” - nummer 2 - 2001

- Redactieleden** : Margreet Hoefnagels, Anita van den Acker, Jan-Willem Hermans, John Hermans, Aad van Toor, Don-Alexander van Bergen en Peter Noy.
- Typewerk + Copy** : Anita van den Acker Marieke Noy
Raam 523, Uden Eikenwal 186
Tel.: 0413-253151 Tel.: 0413-251691
E-mail: A.v.d.Acker@boschmedicentrum.nl
- Eindredactie + Kopij** : Peter Noy
Eikenwal 186, Uden
Tel.: 0413-251691
E-mail: pknoy@hetnet.nl
- Drukwerk** : Wim Hoefs en Theo Thijssen
- Verspreiding** : Sandra van de Burgt en Annelies Timmerman

HET BRUUIJSEL” verschijnt 4x per jaar in een oplage van 150 exemplaren

- Clubgebouw** : De Groenhoeve
Artillerieweg 3, Uden (bij Kinderboerderij)
Tel.: 0413-250047
- Website Vogelwacht** : <http://home.hetnet.nl/~vogelwacht-uden/index.html>

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar toestemming voor hebben gegeven.
Men dient dan wel het Bruuijsel als bron te vermelden.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	Redactie	02
Mededelingen Redactie	Margreet Hoefnagels	03
Mededelingen Bestuur	Liesbeth Verkaar	04
Voorjaarsexcursie Hoge Venen (B) inleiding	Peter Noy	05
Hoge Venen, donderdag 24 mei	Sandra van de Burgt	06
Hoge Venen, vrijdag 25 mei	Robert Schuller en Manon Vissers	07
Hoge Venen, zaterdag 26 mei	Wim de Vrij	08
Hoge Venen, zondag 27 mei	Theo van derVelden en Joke van de Boogaard	10
Vogelwaarnemingen excursie Hoge Venen 2001	Peter Noy	11
In gesprek met... Annelies Timmerman	Aad van Toor	12
Vogel onder de Loep... de Dodaars	Pedro van den Acker	13
En dat maakt roofvogels nou zo bijzonder!	Joop Bergsma	14
Excursie naar het Soerendonkse Goor	Liesbeth Verkaar	16
Afsluiting Vogelcursus 2001	Jan-Willem Hermans	18
Maashorstberichten	Jan-Willem Hermans	18
Wat een verrassing!	Leo en Hanneke Roovers	19
Jeugdnatuurgroep IVN/Vogelwacht	Lex Daemen	20
Avondwandeling Hemelrijk	Jolanda Rutten	21
Fenologie in Nederland	Peter Noy	22
Fenologie overzicht 1995 tot en met 2001	Peter Noy	24
Maandagavondwandeling Herperduin (14 mei 2001)	Peter Noy	25
Pestvogels en de dood in de Gement	Joop Bergsma	26
Kool-, Pimpel- of Sloopmezen?	Adrie Nijssen	28
Maandagavondwandeling "de Tongelaar"	Franka van Boxtel	29
Vogelen rond Midzomernacht	John Hermans	30
Bijzondere Waarnemingen	Peter van de Braak	32
Vogelwacht – Winkel	Aad van Toor	34
Advertenties	Bestuur	36

Mededelingen Redactie

Het wilde maar geen lente worden, zo leek het. Maar als je goed om je heen keek en je oren te luisteren legde merkte je dat de vogels zich niets van het minder mooie weer aantrokken. Intussen is er al een nest merels uitgebroed en heeft een ekster zijn slag geslagen in een ander nest in mijn tuin. Hij is er niet ver mee gekomen, want het geroofde ei lag in stukken op het pad Dat ook Vogelwachters zich niet laten tegenhouden blijkt wel uit de inhoud van dit blad. Zodra de vogels gaan nestelen gaan zij op pad. De een al eerder dan de ander. Zo is er een verslag van Joop Bergsma over zijn vakantie in de Algarve waar hij o.a. de Dwergarend heeft gezien. Maar ... hij heeft ook een uitgebreid verhaal gemaakt over de Pestvogels en de dood in natuurgebied de Gement (bij Den Bosch). Dat maakt nieuwsgierig. Een groep van 24 enthousiaste vogelaars is afgelopen Hemelvaartweekend vier dagen op reis geweest naar de Hoge Venen in België. Lees hun impressies van deze ongetwijfeld leerzame en gezellige meerdaagse excursie. Liesbeth Verkaar vertelt over de excursie naar Soerendonk. Niet alleen over de Blauwborst die te zien was, maar ook hoe gezellig het is om met een ploegje clubleden op stap te gaan. Dat kun je ook lezen in het verslag van Jolanda Rutten over de maandagavondwandeling naar het Hemelrijk, waarbij maar liefst 30 personen aanwezig waren. Dat de avondwandelingen van de Vogelwacht in trek zijn, getuige de enthousiaste verhalen van Franka van Bortel (de Tongelaar) en Peter Noy (Herperduin). John Hermans houdt het daar niet bij. Die vliegt de vogels helemaal achterna tot in Finland. Gelukkig hoef je niet altijd van huis om te genieten van de vogels. Kijk maar naar Hanneke en Leo Roovers. Mensen van de werkgroep Uilen hebben daar onlangs een camera in hun Kerkuilenkast geplaatst. Zij kunnen elk moment van de dag vanuit hun huiskamer zien wat er allemaal gebeurt in zo'n nest. Peter Noy heeft jarenlang Fenologie -informatie verzameld van de eerste vogels die hij in het (vroeg) voorjaar heeft gespot. Wil je weten wanneer de eerste nachtegaal dit jaar gespot is? We maken er geen wedstrijd van, maar ... wie weet zag jij een bepaalde vogel eerder! Laat het weten. In het volgende nummer zetten we dan de data even recht. Adrie Nijssen heeft vreemde "Sloopmezen" in haar tuin?

Verder horen we van Liesbeth Verkaar wat het bestuur ons te melden heeft. Aad van Toor was in gesprek met Annelies Timmerman en Pedro van den Acker nam de Dodaars onder de loep. John Hermans heeft weer wat leuke wetenswaardigheden bijeengesprokkeld. Peter van de Braak heeft zijn computer nagekeken op bijzondere waarnemingen en Jan-Willem Hermans praat ons bij over de stand van zaken wat betreft de ontwikkelingen op de Maashorst. De M.K.Z.-crisis heeft daar toch aardig roet in het eten gegooid. Let op als je wat gaat kopen in onze Vogelwachtwinkel; de prijzen zijn gewijzigd. Zo en nu is het tijd om de verloren buiten-uurtjes in te halen; kijk goed uit je doppen, want de natuur heeft gebruik gemaakt van de tijd dat wij er niet waren.

Namens alle redactieleden wensen wij iedereen een hele prettige vakantie en de copybus voor jullie spannende vakantie verhalen staat wagenwijd open!

Namens de Redactie,
Margreet Hoefnagels

Mededelingen Bestuur

Afblazen inventarisaties Maashorst

Helaas heeft Staatsbosbeheer moeten besluiten de inventarisaties te stoppen in verband met de mond en klauwzeer crisis. De meesten waren al twee keer het veld in geweest om hun gebiedje te inventariseren. Omdat het begrazingsgebied nog steeds verboden terrein was, had het geen zin om er mee door te gaan. Je krijgt dan geen volledig beeld van de vogelstand in de Maashorst wanneer sommige gebieden niet geteld kunnen worden. Frank van Kalleveen van Staatsbosbeheer vraagt ons of we het volgend jaar weer willen helpen met inventariseren. Voor meer informatie kun je bij Peter van de Braak terecht, telefoon 0413-253586.

Vogelcursus

Half april is de laatste excursie geweest van de cursus. Deze moest verzet worden naar een later tijdstip in verband met de mond en klauwzeer crisis. Over het algemeen waren de cursisten erg enthousiast, al hadden we wel het idee dat de opkomst iets minder is geweest dan vorig jaar. Volgend jaar februari willen we weer een nieuwe cursus organiseren.

Jeugdnatuurgroep IVN/Vogelwacht

Deze werkgroep heeft al verschillende keren bij elkaar gezeten om het programma te bespreken. Men gaat op 1 september a.s. van start gaan met een groep van maximaal 20 kinderen. Tot nu toe is Peter van de Braak de enige van de Vogelwacht die zitting heeft in deze werkgroep. Hij zou graag zien dat er wat meer mensen van de Vogelwacht zich als leiding aanmelden. Kinderen vanaf 8 jaar kunnen zich aanmelden bij Lex Daemen, telefoon 0413-331250.

I.V.N. - Uden

Het secretariaat van de I.V.N. afdeling Uden wordt vanaf heden verzorgd door: Gerda Vloet, Krijten 33, 5403 PG Uden, telefoon 0413-267996.

De Groenhoeve

Het poetsen van de Groenhoeve blijft een probleem. Als het op de maandagenda staat en je hebt een uurtje vrij, kom dan even helpen. Met z'n allen is het zo gedaan, niemand wil in een vuil verenigingsgebouw komen, bovendien is het ook geen reclame naar buiten toe.

Nieuwe leden

Deze keer als nieuw lid: Wil Willems, Korenbloem 4, 5427 BN Boekel.
Telefoon: 0492-323306. Van harte welkom in onze vereniging.

In memoriam de heer Wienbelt sr.

De mensen die regelmatig met de Waddenexcursie zijn meegeweest kennen hem wel, de vader van Peter Wienbelt. Wij hebben bericht ontvangen dat de heer Wim Wienbelt plotseling is overleden en vrijdag 25 mei jl. is begraven. We wensen Peter en zijn familie veel sterkte met dit plotselinge verlies.

Namens het Bestuur,
Liesbeth Verkaar

Voorjaarsexcursie Hoge Venen (B)

Inleiding

Op Hemelvaartsdag 24 mei jl. vertrokken we met maar liefst 24 deelnemers richting Malmédy in de Belgische Ardennen. Dit jaar waren er vier bungalows afgehuurd in Bungalowpark Domaine de Chôdes (Gran Dorado). De weersvoorspelling door Erwin Krol was fantastisch (20 tot 25 graden) zodat het genieten was in de natuur. Elke dag met de korte broek door bos, heide en velden, heuvel op en heuvel af. Jammer voor Leo van de Heuvel dat hij die laatste (steile) heuvel niet kon of mocht nemen!? Het uitzicht boven was adembenemend. De statistici onder ons willen altijd graag wat namen zien. Hier komen ze dan: Jan van Bergen, Don-Alexander van Bergen, Joop Bergsma, Joke van de Boogaard, Vera Brounts, Sandra van de Burgt, Tiny van den Elsen, Theo van der Velden, Leo en Dini van de Heuvel, Jopie Jonkers, Rien en Maria de Mol, Peter Noy, Noud en Ria van de Rakt, Robert Schuller, Annelies Timmerman, Liesbeth en Ramon Verkaar, Alexander Vesters, Manon Vissers, Wim en Sonja de Vrij-Sannen.

Na vier dagen met elkaar optrekken merk je dat de sfeer er al gauw inzit. Tiny begint als vanouds de moppentrommel open te trekken, Noud doet daar nog een schepje bovenop en Jopie heeft vervolgens pijn in de kaken van het lachen. Maar goed dat de mensen buiten op het terras niet alles gehoord hebben. Bier & wijn drinken kunnen ze trouwens ook erg goed; maar goed dat de koelkast op een gegeven moment leeg was, anders had men de volgende dag geen 40 maar 80 vogelsoorten gezien. Over vogelsoorten gesproken. De totaalscore blijft dit jaar steken op zo'n kleine 70 soorten, waaronder enkele bijzondere: de Grauwe Klauwier, Zwarte Ooievaar, Roodborsttapuit, Goudvink, Paapje, Europese Kanarie, Putter en Grote Gele Kwikstaart. Ook voor andere zaken dan vogels had de groep een deskundig oog, zoals diverse planten en bloemen waarvan ik de namen helaas weer vergeten ben (sorry). Het zag er in ieder geval schitterend uit, gras- en bermranden vol bloeiende bloemen. Ook de wandelaars onder ons zijn aan hun trekken gekomen. Er zijn weer heel wat kilometers gelopen, voor sommigen onder ons zoveel, dat de lokale vervoersmaatschappij uitkomst moest brengen. Ook libellendeskundige, Don-Alexander heeft enkele plaatjes kunnen schieten van libellen, waterjuffers, kevers en andere insecten. Voor een vogel is het al moeilijk om stil te zitten, voor een libelle of vlinder geldt dat nog meer. De overstekende Koninginnepage was Don-Alexander te vlug af (de volgende keer beter!). Helaas voor een aantal eindigde de voorjaarsexcursie bij thuiskomst in een korte maar hevige aanval van buikgriep, waarvan de oorzaak niet te vinden was. Misschien was het de vissoep of forel? Wie meer wil weten over de details van deze meerdaagse voorjaarsexcursie, lees de (pikante) verhalen/impressies van Sandra, Robert/Manon, Wim en Theo/Joke. Tot volgend jaar!

Peter Noy

Verslag Hoge Venen ... door Sandra

Donderdag, 24 mei 2001

Donderdagmorgen om negen uur vertrokken we met vijf auto's richting de Belgische grens. Onderweg bij de Mc-Donalds in Helden pikken we nog twee auto's met inzittenden op. Hier hoorden we de Nachtegaal zingen. Een goed teken. We hadden afgesproken om onderweg koffie te drinken. Omdat we met zoveel auto's reden leverde dit wel wat problemen op. We waren deze Hemelvaart-donderdag zeker niet de enige op de weg. Het was prachtig weer en velen met ons reden richting Maastricht. Die fout begaat Peter Noy maar een keer. Vlak voor Maastricht stond het hartstikke dicht. Eindelijk bij het laatste tankstation voor de grens vonden we elkaar op de parkeerplaats waar het wemelde van de Hells Angels, vakantiegangers en dagjesmensen. Het laatste stuk naar Malmédy was filevrij en we reden dit lekker snel. In Malmédy lag heel het centrum open maar Gran Dorado in Chôdes vonden we zonder veel moeite. Nadat we onze intrek hadden genomen in de bungalows; vier op een rij met een schitterend uitzicht over een dal, dronken we eindelijk onze koffie. Het was maar goed dat we prachtig weer hadden want met z'n allen binnen zitten in één bungalow had nooit gekund. In de bomen voor de bungalows zaten nog Kramsvogels. Na de koffie reden we naar het bezoekerscentrum in Botrange waar o.a. een permanente tentoonstelling opgesteld staat over het geografisch ontstaan van de Hoge Venen van vroeger tot nu. Na een korte wandeling door de bossen bij het bezoekerscentrum keerden we huiswaarts waar we meteen aan tafel konden. Er wordt vier dagen voor ons gezorgd. Heerlijk. We moesten wel erg lang op ons toetje wachten en volgens Peter Noy gedroeg iedereen zich "recalcitrant". Tiny van den Elsen merkte op dat de dessertlepels zolang waren zodat we dat "overheerlijke" toetje? meteen in onze magen konden stoppen waardoor we niks hoefden te proeven. Na het eten maakten we nog een wandeling richting Malmédy. Het was een flinke daling en na een daling moeten we de berg ook weer op. Dit gebeurde in de schemering en met 't donker waren we terug op drieman na. Die waren zo eigenwijs om de verkeerde weg te volgen. Nadat wij al een half uur terug waren kwamen de heren aangezet maar ze hadden wel een "vos" gezien! (of was het een "vos" in een naburig café?, Red.)

Sandra van de Burgt

Verslag Hoge Venen ... door Robert en Manon

Vrijdag, 25 mei 2001

Vandaag gaan we wandelen met de gids Gerhard Reuter. Gerhard vertelde ons dat het niet mogelijk was de Hoge Venen te bezoeken vanwege de broedende korhoenders. Het gebied (in ieder geval de interessante stukken) sluit men tijdens de broedtijd af. De reden is de dramatische achteruitgang van het aantal paren korhoenders. Waren er drie jaar geleden nog 30 broedende paren, nu zijn er nog slechts 18 koppels. De redenen hiervoor zijn het toerisme, de vos (nee, niet het biertje) en de kraai (deze laatste is vooral in aantal gegroeid door het afval van toeristen en horeca).

Wij gaan die dag wandelen in het Rurbusch, een gebied grenzend aan de Hoge Venen en zeer gevarieerd van landschap. Zo is er stromend water, vervolgens loofbos, dan een sparrenbos en hierna bosranden in een coulisselandschap. Dit alles gelegen rondom een oude spoorbaan. Binnen 150 meter wandelen bestond de opbrengst uit goudvink, grauwe klauwier, twee buizerden, roodborsttapuit. Een goed begin is het halve werk. De goudvink zien we precies voor ons op het pad zitten. Hij laat zich goed bekijken.

De lunch is aan een plaatselijke ven genuttigd. Hier zagen we onder andere een kuifeend en een meerkoet (in dit gebied niet veel voorkomend). In het tweede deel van de middag kwam het toetje van de wandeling, waar zelfs de gids zeer enthousiast van werd en bijna zijn afspraken vergat. Allereerst werd een rode wouw waar genomen. Vervolgens een koninginpage. Helaas is het niet gelukt deze op de foto te krijgen. Verder zagen we in het afwisselende landschap de Europese kanarie, zwartkop, zwarte mees en fitis. Direct hierna werden langs de spoorlijn o.a. vier stoeiende rode wouwen, een buizerd die door een kievit werd verjaagd, een paapje, een kneu en een broedende rietgors waargenomen.

Aan het einde van de wandeling wisten we eigenlijk maar één ding zeker: hier zijn we nog lang niet uitgekeken! Dus hebben we besloten om zondag nog een keer terug te gaan. 's Avonds na het eten nog even gezellig bijkletsen met z'n allen over wat we allemaal gezien hebben. Wat een prachtige, gezellige dag.

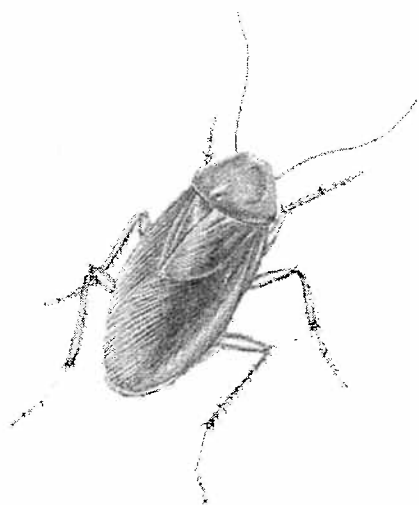
Manon Vissers en Robert Schuller

Verslag Hoge Venen ... door Wim

Zaterdag, 26 mei 2001

De tweede volle dag van ons verblijf in de Haute Fagnes heeft Peter een wandeling uitgezet vanaf het bungalowpark Domaine de Chôdes. We zijn na het ontbijt en het maken van de lunchpakketten al vroeg klaar en vertrekken om half tien. Nog in het bungalowpark signaleert Peter de Zwarte Ooievaar laag overvliegend, hij kan hem net niet aanraken, dus de dag kan niet meer kapot... Er gaan meteen stemmen op om terug te gaan want de dag is reeds geslaagd. Met enige overredingskracht weet Peter ons te overtuigen dat de dag nog veel meer kan brengen. Het weer is weer fantastisch en we gaan op weg naar Xhoffraix, een klein dorpje waar we de lunchpauze zullen houden. Het landschap is glooiend en de weilanden en bospercelen wisselen elkaar af. Sandra haar broekspijpen hangen al gauw om haar enkels als 'n soort gamachen en doen vermoeden dat ze liever in een ander seizoen hier zou rondlopen.

Met regelmaat wordt er geroepen welke vogels er gesignaleerd worden en nu en dan wordt er geroepen dat de koninginpage weer is gezien. Dit om Don-Alexander weer ergens vandaan te lokken want hij zit regelmatig op zijn knieën in het stof met zijn neus tussen het onkruid en roept ja, ja hij is het de Roodgerande Kortschildkever met volledig ontwikkelde antennes... o wat is ie mooi... of iets van die strekking. Menigeen houdt het bij zijn eigen interesses en er wordt natuurlijk weer veel gekletst, zodat soms interessante vogelsoorten gemist worden. Bij een camping aangekomen nemen we onze eerste pauze, een boomklever heeft er een nest boven het terras in een gat naast een muuranker in de muur en vliegt af en aan. Leo en Dini besluiten terug te keren. We lopen door een mooi

dalletje met een beekje genaamd de Warche en speculeren al over de waterspreeuw die we ongetwijfeld zullen zien. Na verloop van tijd roept iemand de Grote Gele Kwikstaart te horen bij een rotswand van een steengroeve, na lang speuren wordt de grote gele in de telescoop gevangen. Verderop stroomt een watertje langs de helling omlaag en Alexander loopt hier omhoog om de Waterspreeuw te zoeken. Niets vermoedend jaagt hij de waterspreeuw omlaag en Joop ziet hem op een meter afstand langskomen. Alexander heeft hem niet gezien... Na een poosje komt de waterspreeuw terug en een aantal vogelaars gaan uit hun dak terwijl anderen op een grote steen zitten uit te puffen van de vermoeiende wandeling niets vermoedend van de opwindende honderd meter verderop.

De tocht gaat voort langs de beek waar Rien aankondigt dat vissen ook een mooie hobby is en hij kijkt met z'n verrekijker de forellen uit het water, regelmatig springen de vissen naar insecten die vlak boven het watervliegen. Dan volgt een moordende klim (vals plat zegt Peter!) en het peloton trekt uit elkaar, hijgend en puffend komt de een na de ander op de top. Soms is de warmte te veel en eist die felle gele ploert z'n tol: Sandra: kijk twee vrouwtjes heggemussen; hoor je de ene zegt: buurvrouw heb je wat zout voor me... Maar na wat opvang in de groep gaat het later weer beter en het dorpje Xhoffraix komt in zicht, er wordt verlangd naar een terrasje met grote ijscoupees en heerlijk helder bier. Maar dat is een afknapper niets te vinden dus weer 'n paar kilometer tot aan de grote weg. We ploffen neer bij een Auberge en er wordt geweigerd nog verder te lopen want 11,4 km is voor de Vogelwacht toch geen stijl, zeker niet met zo veel vals plat. Peter als organisator en improvisator voor geen kleintje vervaart weet de oplossing: dan maar met de bus terug naar Malmédy.

Al zingend in de bus, aangestaard door een aantal autochtonen stappen we in Malmédy uit. Meteen wordt er weer gevogeld en twee grote gele kwikken gesignaleerd.

Dan gaat het verder om nog één maal, je raad het al via een stukje vals plat aan te komen bij onze bungalows. De wonden worden gelikt, de blaren verzorgd er wordt een uiltje geknapt om weer heel monter en in uitgaanstenuet klaar te staan voor het avondje eten en stappen. Malmédy, here we come! In restaurant International wordt de maaltijd genuttigd, de grote biefstukken en de vis met huid en haar opgegeten, terwijl op het pleintje een orkestje pogingen doet het publiek te activeren. Joop, Alexander, Noud en Ria vertrekken na de maaltijd richting huis om op zondag andere gewichtige zaken te doen terwijl wij ons opnieuw kunnen wijden aan de geneugten van het vogelen. Alvorens de dag af te sluiten lokken de tonen van het orkestje ons en lukt het een aantal vreemde Brabantse vogelaars de vermoeide beentjes de lucht in te krijgen.

Wim de Vrij

Verslag Hoge Venen ... door Theo en Joke

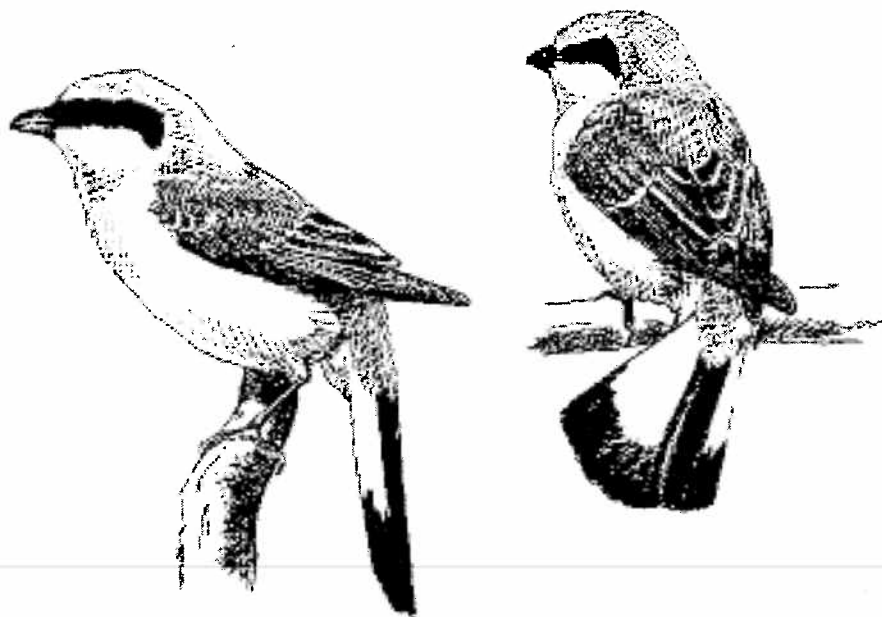
Zondag, 27 mei 2001

Na de hele korte nacht (vanwege o.a. de polonaise na 't heerlijke diner) voor de helft van ons gezelschap hoefden we deze keer pas om half negen aan het ontbijt te verschijnen. Helaas bleek Robert ziek te zijn. Hij kon dus niets eten en ook niet mee naar de spoorlijn. Hier waren we met de gids vrijdag al waren geweest. We zouden die dag niet te veel gaan lopen, gezien de fikse wandeling daags tevoren en de aanstaande thuisreis.

Het ontbijt was weer heerlijk (met extra ei), de lunch klaargemaakt en daarna vertrokken we met alle auto's (Annelies reed in die van Robert) richting Duitsland (spoorlijn). Er werd eerst met algemene stemmen besloten de andere kant van de lijn op te gaan. En de bloemen en plantjes werden door sommige onder ons uitgebreid bestudeerd. Hieruit blijkt dat vogelaars niet alleen belangstelling hebben voor onze gevederde vrienden maar ook voor de rest van de natuur. De vogels lieten zich echter aan die zijde van de (overigens niet meer in gebruik zijnde) spoorlijn niet in zo grote getale zien en daarom gingen we maar weer de andere kant op. Daar hebben we ook nog een ree gezien (de wind stond voor ons gunstig) en redelijk veel vogels zoals een mannetje en een vrouwtje Grauwe Klauwier. Sommigen hebben daar het meegebrachte eten verorberd. Jopie en Tiny werden daar ziek en zullen wel niet veel gegeten hebben. Daarna ging het richting auto's. Daar heeft de rest nog even in de berm gegeten en het afscheid volgde van Sonja, Wim, Jopie, Maria, Rien, Tiny, Leo en Dini. De rest keerde weer even terug naar Domaine de Chôdes om de laatste restjes in te pakken en Peter, de fantastische organisator, had nog wat te verrekenen met de eigenaresse van het restaurant. Toen we alles weer in de auto hadden was het vertrek daar. Tijd voor koffie gezet door Jan was er helaas niet meer. Dankzij onze goede chauffeur kwamen we na drie uur rijden (door de file bij Maastricht) weer heelhuids in Uden aan. Vermeldenswaard is nog dat er nog minstens vijf mensen daarna ziek zijn geworden, onder andere wijzelf, dus er zal wel iets in het eten of drinken niet helemaal koosjer zijn geweest. Dit heeft niets te maken met het feit dat Peter het allemaal heel goed geregeld had, zelfs het weer. Geweldig, een dikke pluim!

Tot een volgende keer.

Theo van der Velden en Joke van de Boogaard

Vogelwaarnemingen excursie Hoge Venen 2001

1. Blauwe Reiger	37. Kruisbek
2. Boerenwaluw	38. Kuifeend
3. Boomklever	39. Matkop
4. Boomkruiper	40. Meerkoet
5. Boompieper	41. Merel
6. Braamsluiper	42. Paap
7. Buizerd	43. Pimpelmees
8. Dodaars	44. Putter
9. Ekster	45. Rietgors
10. Europese Kanarie	46. Rode Wouw
11. Fitis	47. Roodborst
12. Fluits	48. Roodborsttapuit
13. Gaai	49. Sijs
14. Gele Kwikstaart	50. Spreeuw
15. Gierzwaluw	51. Staartmees
16. Glanskop	52. Stadsduif
17. Goudhaan	53. Taiga Boomkruiper
18. Goudvink	54. Tjiftjaf
19. Grasmus	55. Torenvalk
20. Graspieper	56. Tuinfluits
21. Grauwe Klauwier	57. Turkse Tortel
22. Grauwe Vliegenvanger	58. Vink
23. Groenling	59. Vuurgoudhaan
24. Grote Bonte Specht	60. Waterspreeuw
25. Grote Gele Kwikstaart	61. Wespendif
26. Grote Lijster	62. Wilde Eend
27. Havik	63. Winterkoning
28. Heggemus	64. Witte Kwikstaart
29. Houtduif	65. Zanglijster
30. Huismus	66. Zwarte Kraai
31. Kauw	67. Zwarte Mees
32. Kievit	68. Zwarte Ooievaar
33. Kneu	69. Zwarte Roodstaart
34. Koekoek	70. Zwarte Specht
35. Koolmees	71. Zwartkop
36. Kramsvogel	

In gesprek met... Annelies Timmerman

Annelies werd in 1964 geboren in Soest en woonde daar tot haar tweede jaar. Haar vader, een beroepsmilitair van de Koninklijke Luchtmacht, werd overgeplaatst naar de Vliegbasis Volkel waardoor het gezin verhuisde naar Uden. In Uden volgde Annelies de Lagere School en de Mavo. Voor een voortgezette opleiding koos zij voor de opleiding Apotheker Assistente. Een opleiding die toen twee jaar duurde en die zij met goed gevolg afsloot. De opleiding werd gegeven in Eindhoven. Na het behalen van de bevoegdheid vond zij een baan in de apotheek in de Drossaard. Dat zij geen type is van even kijken en weer wegwezen bewees zij door er 17 jaar te blijven werken. Thans werkt zij in het Radboud ziekenhuis in Nijmegen en doet dat werk met veel plezier. De vraag of zij een vurig aanhangster is van Minister Borst kon zij niet echt positief beantwoorden, gek hè? Annelies heeft met haar ouders veel vakanties doorgebracht in Oostenrijk. Via een publiekswandeling van de Vogelwacht raakte zij meer in de ban van de vogels. Zij meldde zich aan voor de cursus en door het deelnemen aan de Waddenexcursie, een excursie naar de Pier van Scheveningen raakte zij al snel ingeburgerd in de vereniging. Al gauw werd zij lid van de Werkgroep Roofvogels en zo kan men haar bijvoorbeeld op zaterdag treffen in het Maashorstgebied. Roofvogels hebben altijd haar speciale belangstelling en nu kan ze dus meehelpen bij de inventarisatie maar ook haar kunde van het kennen vergroten. Annelies is een sportief type: trektochten in de bergen, wandelen, fietsen, fitness en deelnemen aan de activiteiten van de Vogelwacht houden haar voldoende bezig. Annelies heeft veel plezier gewenst bij de Vogelwacht.

Aad van Toor

ZOMER

*Ik zie 'n vlinder in mijn boom
'n boom met paarse bloemen,
de vlinder lijkt 'n beetje loom
ik hoor de bijen zoemen,
de lucht is warm
de avond zwoel,
wat kriebelt er toch op m'n arm,
het is de zomer die ik voel.*

(Marian Vlamings van Kaam)

Vogel onder de loep.... de Dodaars

Begin deze maand was ik een weekend in Walsrode in Duitsland en in een heel klein natuurgebiedje “Zum Grundlosen See”, zag ik dit mooie kleine watervogeltje (naast talrijke andere soorten). Voor mij het vogeltje waarbij ik direct aan de Grote Peel moet denken omdat ik het daar ook altijd wel zie. Ik wil jullie iets vertellen over de dodaars. De dodaars komt in praktisch geheel Europa voor (behalve het uiterste noorden) en ook in Zuidelijk Azië, Australië en een deel van Noord Afrika. ‘s Zomers heeft de dodaars een donkerbruine rug, roodbruine borst, hals en wangen. In de winter is de hele vogel lichter gekleurd dan in de zomer. Het vrouwtje minder fel gekleurd. De paartjes blijven meestal ook in de winter bij elkaar. In het voorjaar maakt het mannetje zich druk met de balts. Deze bestaat hoofdzakelijk uit een vreemd ‘liefdeslied’ of eigenlijk een duet want ook het vrouwtje laat zich horen. Ze liggen dan tegenover elkaar op het water en laten een hoge trillende ‘zang’ horen. Soms biedt het mannetje zijn geliefde een cadeautje aan bestaande uit planten. Een gedrag wat we wel bij meerdere futensoorten zien. De dodaars is trouwens de kleinste telg uit de futenfamilie.

De dodaars komen vooral voor in stille waterrijke gebieden maar soms ook wel in kleine slootjes. Echter vaak wordt dit kleine onopvallende vogeltje over het hoofd gezien. Echter al is hij klein, het mannetje laat zeker van zich weten in de broedtijd. Menige grotere vogel heeft zich daar in vergist en heeft een dodaars aan de staart gehad... Het zijn niet zo’n goede vliegers maar duiken en zwemmen kunnen ze als de beste. Dat ze lang onder water kunnen blijven bewees zich weer in Walsrode want daar heb ik een hele tijd moeten kijken voordat ik dat kleine ongeïdentificeerde vogeltje weer boven water zag komen. Het was een koppeltje wat heerlijk in de oevervegetatie aan het rommelen was, duidelijk bezig met hun nest. Dat nest bestaat trouwens uit rotte plantendelen en stelt eigenlijk erg weinig voor. Een broedsel bevat vier tot zes eieren die in april-juli worden gelegd. Deze eieren zijn in het begin wit maar kleuren in verloop van tijd naar bruin. Na een broedduur van 24 dagen komen de kuikens uit. Deze kunnen direct na het uitkomen al zwemmen en worden door beide ouders verzorgd. Een schitterend gezicht zo’n paartje dodaars met van die dobberende hommels achter zich aan. Iets wat ik meerdere malen heb kunnen zien bij het bezoekerscentrum van de Grote Peel (1e plas). Daar zie je ze vanaf de vlonder regelmatig rondzwemmen, hevig wakend voor de daar alom vertegenwoordigde meeuwen die zo’n kuikentje wel zien zitten. Bij gevaar kruipen de kleintjes direct onder de vleugels van hun ouders en wachten daar tot de kust weer veilig is. De dodaars hebben normaal gesproken twee broedsels per jaar. De dodaars voeden zich met kleine visjes, vooral stekelbaarsjes, libellenlarven, waterkevers en zoetwaterweekdieren.

Echt een aanrader dit vogeltje, ik zou zeggen ga eens op zoek. Zoals gezegd in de Grote Peel is het nog vaak te zien. En als je daar dan toch bent zoek dan ook eens naar de witgesterde blauwborst en de tapuit, beide vogeltjes zijn nu vast wel te zien. Met de kijker of de telescoop is het nu prachtig om de boompjes en struikjes af te speuren voor zo’n leuke vogel. Het kan nog net, de bomen zijn nog niet volledig in het blad. Veel plezier en tot de volgende keer.

Pedro van den Acker

Het Bruujssel, juni 2001

En dat maakt roofvogels nou zo bijzonder!

Het zijn vooral ontmoetingen met roofvogels die op mij een diepe indruk kunnen achterlaten. Zo ook tijdens onze voorjaars vakantie in de Algarve. Vogelaars zijn nu eenmaal aards gluurders, ze kunnen het niet laten, het zit hen gewoon in het bloed. Nu moet ik wel opmerken dat ik tot die groep van vogelaars behoor, waarop het gedrag van vogels meer indruk maakt dan het scoren van veel soorten. Hoewel, dat scoren op zich zelf ook best wel een boeiende aangelegenheid is. Vanaf een heuvel bespieden wij een grote groep Zilverreigers, Ooievaars en steltlopertjes. De vogels zochten op een lager gelegen wetlandje naar voedsel, dat daar in overvloed aanwezig was. We genoten van ons kopje koffie en van het schilderachtige en vredige tafereel dat door de heldere ochtendzon werd beschenen.

En toen, plotseling.....paniek! De hele groep ging als één man op de wieken en spurte er als een speer van door. Voor ons was dat een signaal, we roken onraad en speurden naarstig de lucht af. En jawel hoor, in de verte, hoog in de lucht, naderden twee roofvogels in een brede zweefvlucht. 'Zwarte Wouwen' dacht ik automatisch, die hadden we daar al meer ontmoet. Omdat de staart weliswaar hoekig was maar geen wig vertoonde, begon ik argwaan te koesteren. Toen ze dichterbij kwamen zagen we de lichte, bijna witte ondervleugels, die scherp afstaken tegen de zwarte slagpennen. 'Dus niet', dacht ik en bladerde haastig en zenuwachtig in mijn gids. Je weet immers nooit hoe lang zo'n 'UFO' zich laat bekijken! En dan baal je achteraf misschien De nieuwe ANWB Vogelgids (een perfecte gids overigens) gaf

al snel uitsluitsel: we hadden Dwergarenden in het vizier, een lichte en een donkere vorm. Opwindend dus..... mijn allereerste waarneming van deze soort! De arenden hadden echter totaal geen haast. Ze namen er ruimschoots de tijd voor en bleven recht boven ons zweven. Plotseling vouwde één van de vogels zijn vleugels en ondernam als een bliksemschicht een spectaculaire duikvlucht tot vlak boven de grond. De 'Dwergen' ontpopten zich als ware luchtacrobaten. Zeker een half uur voerden ze voor ons een luchtshow op met duikvluchten, schijngevechten en loopings. Gefascineerd stonden we te kijken, 'Algarve in de Wolken'! Onze stuntvliegers lieten zich van alle kanten goed bekijken. Heel duidelijk waren ook hun 'landingslichten' te onderscheiden (zuiverwitte vlekken, aan weerszijden van hun lichaam, op de voorrand van de vleugels). Net zo onverwacht als ze gekomen waren braken ze plotseling hun baltsvlucht af en verdwenen achter de heuvels. Verderop kreeg ik één van hen in mijn telescoop. Hij zat daar hoog in een boom uit te rusten en verkende de omgeving. Zo klein als hij was, bezat hij toch de zo karakteristieke arendskop met zijn krachtige snavel en zijn scherpe blik. Beslist geen aaibare knuffelvogel, maar trots en onverschrokken zat hij daar. Stilletjes zijn we vertrokken.

Om met Bert Bronswijk te spreken, wat maakt roofvogels nou toch zo bijzonder? Roofvogels zijn de onbetwiste heersers van het luchtruim! Wie ooit gekooide roofvogels heeft aangekeken begrijpt iets van de tragiek en de melancholie die uit hun ogen straalt. Zelfs al ligt de bodem van de kooi bezaaid met dode kuikens. Ook wij werden daar beslist niet vrolijk van, zoals ons dat vorig zomer overkwam in een vogel'park' in de Camargue. Roofvogels, in de vrijheid van de natuur, zijn het toonbeeld van onafhankelijkheid, moed en kracht. Daarom werden ze reeds door onze verre voorouders vereerd en gebruikt als motief in de heraldiek. Daarom werden en worden ze nog steeds afgebeeld op munten en op vlaggen. Maar, onze bewondering komt ook doordat roofvogels voornamelijk van de jacht leven. En bij de jacht moet je slim zijn, moedig en sterk. Roofvogels gebruiken hierbij de meest uiteenlopende jachttechnieken. Dat dwingt onze bewondering af en maakt in ons herinneringen wakker. In vroeger tijden waren wij immers allemaal nog jagers en vissers. Hoewel; de vrouwen werkten op het land en werden door ons, mannen, tijdens een pot bier verdoebeld. Toen bestond er nog geen vogelwacht en was het woord 'natuurbouw' nog niet uitgevonden. Toen waren we nog niet vervreemd maar één met de natuur. Toen had de jacht nog zin en was noodzakelijk om ons in leven te houden. Toen hadden de dieren nog een eerlijke kans, het was een strijd van één op één: met speer en pijl en boog tegen bizon, beren en wolven. Daar was tenminste moed en kracht voor nodig. Dat moet even een spannende tijd geweest zijn met veel gezonde stress en avontuur! Dat was nog eens iets anders dan de hele dag op je kantoor of in de auto zitten. Toen hoefden wij nog niet te fitnessen om ons te ontvetten of onze conditie op peil te houden. Toen was hardlopen nog geen noodzakelijk kwaad maar gewoon een dagelijkse bezigheid. Dat waren nog eens tijden, toch?

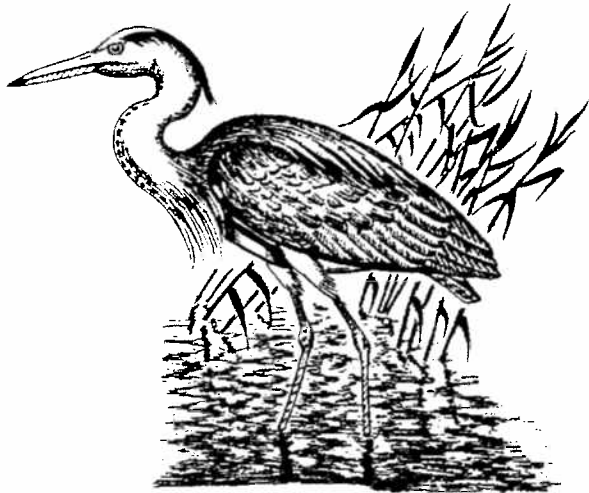
De 'woeste' grond is in de loop der eeuwen nagenoeg tot de laatste vierkante meter 'overwonnen' en bewerkt. Zelfs ons eens zo fraaie cultuurlandschap is in de laatste decennia veranderd in een ecologische woestijn. Wij moeten ons vandaag de dag behelpen met de schamele resten. Wat zijn wij daardoor toch vervreemd geraakt van de natuur, waarin toch onze wortels liggen. Maar diep in ons leeft volgens mij nog steeds die heimwee naar vervlogen tijden. Is dat misschien de diepste drijfveer van ons, vogelaars, en voelen wij ons daarom zo tot die roofvogels aangetrokken? Maakt dat roofvogels nou zo bijzonder? Wie het beter weet die mag het zeggen. Wat zou ik graag, maar dan gewapend met mijn verrekijker, nog eenmaal rondzwerven in die uitgestrekte oerbossen en moerassen. Onze vogelgids zou te klein zijn!

Joop Bergsma

Excursie naar het Soerendonkse Goor (zondag 22 april)

Het was de bedoeling om vandaag naar de Blauwe kamer te gaan in de buurt van Wageningen. Een telefoontje naar het Utrechts landschap leerde ons dat dit niet door kon gaan. Het gebied is helemaal dicht in verband met de mogelijkheid van het verspreiden van het mond- en klauwzeer virus. Dus naar een alternatief gezocht. Het werd het Soerendonkse Goor. Het grootste gedeelte van dit gebied is wel open.

Het Soerendonkse Goor is een groot ven dat ligt ten zuiden van Valkenswaard, (onder Eindhoven) niet ver van de Belgische grens en ook niet ver van Malpie waar we enkele maanden geleden met de club geweest zijn. Het is onderdeel van de Groote heide en het Leenderbos. Het is een zeer uitgestrekt aaneengesloten gebied met afwisselende begroeiing, stukken bos, wilgenbosjes, weilanden, stukken hei, landbouwgronden en vennen. Sommige stukken worden begraaasd door pony's. Het gebied is eigendom van Staatsbosbeheer. Bij het ven "het Goor" staat een vogelkijkhut. Even ten westen van Soerendonk stapten we uit na ongeveer een

uur rijden. We waren met tien man, of moet ik zeggen negen en een half, want Mark Noy, de zoon van Peter was ook mee. Bij het uitstappen kreeg je gelijk allerlei indrukken te verwerken. Het eerste wat opviel was het prachtige weer. Na een lange periode van kou en regen een verademing. We hebben dit jaar bijna een witte Pasen gehad, dus hebben we wel weer eens wat zon verdiend. Het is nog wel wat fris, (het heeft 's nachts gevroren) maar het is kraakhelder en bijna windstil. Wat ook opviel was het geschreeuw van de vele kokmeeuwen die in het ven hun kolonie hadden. Wat een herrie kunnen die maken. De telescopen werden opgezet en er werd al van alles geroepen; slobend, kuifeend, zomertaling, tafeleend, afijn kijk op het eind van dit verslag maar wat we allemaal gezien hebben. Wat ook opviel was een reigerkolonie. Blauwe reigers broeden al vroeg in het jaar (februari) en ze maken hun nesten hoog in een boom. We konden nu dan ook verschillende reigers met jongen zien die al aardig groot waren. Een mooi gezicht, vooral als de ouders de jongen voeren. Ze leven vooral van vis, daarom werden ze vroeger nogal eens vervolgd. Ze eten ook kikkers en kleine zoogdieren. Toen we in de buurt van de auto's uitgekeken waren besloten we naar de kijkhut te gaan. Deze heet "hou ut moi" een toepasselijke naam. Hierna gingen we wandelen. We konden mooi zien hoe een ree van rechts aan kwam rennen, door de omheining heen liep, het pad overstak en naar links wegrende. We konden hem helemaal volgen en het was een behoorlijk groot beest. Ook zagen we een eekhoortje de boom in klimmen. Na een poosje wandelen hoorden we het gejoel van de wulp. Hij vloog al zingend over, een prachtig geluid, het geeft je echt zo'n voorjaarsgevoel. Als hij begint met zingen is het net of hij nog op gang moet komen of opgedraaid moet worden. Maar is hij eenmaal op gang, dan is het een uitbundig gejoel. Van de wulp zeggen ze altijd dat zijn snavel wijst naar zijn gup. Een leuk ezelsbruggetje. Het is de grootste Europese waadvogel en leeft vooral op heidevelden en in de duinen.

Zo zoetjes aan werd het steeds warmer. Bijna iedereen had teveel kleren aan. We zijn ook helemaal geen mooi weer meer gewend. Een ander hoogtepunt van deze excursie was de blauwborst. We konden hem mooi bekijken, wat een mooi beestje is dat toch.. De blauwe borst was goed zichtbaar, of eigenlijk zijn blauwe keel, er zat een witte stip in. Ook zijn staart konden we zien; rood met bruin. Hij zat volop te zingen, dat liedje hoor je niet zo vaak, dus dat klinkt onbekend. Ook op de terugweg toen we weer langs hetzelfde bosje kwamen, zagen we hem weer. Het was denk ik de top in de zang van de fitissen, want die hoorden we overal. Op een landweggetje vlogen heel veel graspiepers, waarschijnlijk nog op de trek naar hun broedgebieden. Op de wegwijzer stond aangegeven dat je kon lopen tot de Achelse Kluis, een klooster aan de Belgische grens. Als we in september weer naar dit gebied gaan, willen we dat een keer proberen. In het klooster wordt nog authentiek trappistenbier gemaakt, nu maar hopen dat iedereen weer nuchter aan de terugweg kan beginnen! Na drie uur wandelen zijn we weer terug bij de auto's. We besluiten om in Soerendonk nog een kop koffie te drinken. Lekker op een terrasje even bijkomen. Je krijgt er een vakantie gevoel van. Al met al een zeer geslaagde excursie en ik kijk al uit naar september als we weer gaan.

Liesbeth Verkaar

Waargenomen vogels: (51) tafeleend, kokmeeuw, wilde eend, meerkoet, grauwe gans, kraakeend, kuifeend, pimpelmees, vink, houtduif, zwartkop, slobbeend, fitis, winterkoning, boompieper, koolmees, fuut, blauwe reiger, canadese gans, roodborsttapuit, waterhoen, zomertaling, rietgors, zwarte kraai, wulp, wintertaling, witte kwikstaart, bruine kiekendief, boerenzwaluw, kievit, ekster, gaai, veldleeuwerik, tjiptjaf, holenduif, gekraagde roodstaart, koekoek, kuifmees, blauwborst, geelgors, graspieper, kneu, spreeuw, torenvalk, patrijs, boomleeuwerik, roodborst, sperwer, kauw, turkse tortel, zanglijster.

Afsluiting Vogelcursus 2001

Ook dit jaar hebben we een vogelcursus voor leden en publiek gegeven. Deze cursus probeert de cursisten enigszins wegwijs te maken in de boeiende vogelwereld. Wij hebben niet de illusie dat na afloop van de cursus de cursisten als volleurde vogelaars het veld ingaan. We hopen het enthousiasme van ons over te brengen en dat dit verder uitgebouwd wordt.

De cursus bestaat uit acht lessen, voor de pauze wordt een algemeen onderwerp behandeld, terwijl na de pauze een vogelgroep aan bod komt. Onderwerpen zijn o.a. vogelbouw, voedsel en spijsvertering, vogeltrek en nesten en nestkasten. De drie cursusgevers, Jeroen van Vliet, Liesbeth Verkaar en Jan-Willem Hermans hebben zich verdiept in twee of drie cursusavonden. De reactie's zijn zeer positief; dit jaar zat er echter helaas geen regelmaat in de cursusavonden, waardoor het verloop naarmate de cursus vorderde groter werd. Volgend jaar gaan we deze cursus (dan al voor het derde jaar) weer geven, maar proberen dan elke week de cursusavond te hebben. Tevens missen de cursisten een les over dag- en nachtroofvogels. Dit onderwerp zullen we in de volgende cursus zeker behandelen.

Met de prachtige dia's van John Hermans is de cursus zeer visueel opgezet, wat een geluk dat we hiervan gebruik kunnen maken. Leden die denken dat deze cursus ook voor hun iets is, kunnen contact opnemen met een van de cursusgevers. De nieuwe cursus start medio februari 2002. Begin van het nieuwe jaar zal de aanmeldingsprocedure weer op gang gebracht worden.

Jan-Willem Hermans

Maashorstberichten

Wat jammer dat de vogeltelling afgeblazen moest worden, vanwege de MKZ-crisis. De eerste tellingen brachten al enkele leuke vogelsoorten naar voren. De kleine bonte specht is steeds vaker te zien in de Maashorst. In het rapport van de vorige grootscheepse telling werd deze verwachting al uitgesproken. Doordat het bos ouder wordt, is het meer en meer geschikt voor deze soort. Vooral in maart is de roffel van deze specht te horen. Elke roffel is gewoonlijk zachter en duurt langer (ca. 2 seconden) dan die van de grote bonte specht. Tijdens de balts vliegt het mannetje als een nachtvlinder van boom tot boom. Het is deze tijd, dat we proberen moeten deze soort waar te nemen, de rest van het seizoen leiden ze een verborgen bestaan.

Ook de boomklever neemt met het ouder worden van de bossen toe. Vorig jaar zat er een koppeltje bij het oude Pnem-gebouw, dit jaar is daar een koppeltje bijgekomen. In een stevig uitgedund stukje bos, nabij de zeedenweg, heeft men gelukkig de dode bomen laten staan, met als gevolg een broedend koppeltje boomklevers in een oud spechtehol. Met behulp van steenhard opdrogende modder hebben ze de ingang verkleind. Prachtig te zien vanaf het fietspad.

Na de MKZ-crisis kwamen we in een zeer sterk begraasde Maashorst. Het aantal schapen is bijzonder groot, waardoor de begroeiing gemillimeterd is. Tijdens de kwarteltelling van 5 juni jl. bleek dan ook dat er nog wel kwartels in de Maashorst aanwezig zijn, maar dat de meeste zich ophouden op het onbegraasde stuk in de Brobbelbies. Deze kwarteltelling is overigens goed bezocht, zodat we in twee groepen konden inventariseren. Na de inventarisatie bleek de auto van Alexander voor de zoveelste keer mankementen te vertonen. De automatische vergrendeling van 'zijn' auto bleek niet te merken. Sandra, die zo'n zelfde auto heeft bood gelukkig uitkomst.

Alexander probeer het eens bij je eigen auto en niet die van mij!! Och ja, het was wat laat. Tevens hebben we in het voorjaar het vuurgoudhaantje mogen bewonderen en is door John Hermans en Jan Verhoeven een kraanvogel waargenomen in het begrazingsgebied. Maar voordat dit nieuws in de rondte gebracht werd was de vogel weer gevlogen. Het aantal grote lijsters rondom de plas langs de Grensweg is opvallend en tevens broedt onze kleinste fuut, de dodaars hier, volgens mij een nieuwe broedsoort voor de Maashorst. Wat zal de komende tijd nog voor bijzonders brengen?

Jan-Willem Hermans

Wat een verrassing!

Het is op een vroege lentedag, de vogels en ook de uilen zijn actief aan het worden, en de lenteprikkels borrelen op. Op een middag krijgen wij bezoek van een paar mensen van de Vogelwacht. Al pratende, bij een kopje koffie, over koetjes en kalfjes ging dit gesprek al snel over de uilen. Uiteraard kwam ter sprake of er bij ons de uil weer op zijn uilennest terug was.

Maar dat wisten wij op dat moment nog niet zeker. Toen zei mijnheer van der Voort van de Vogelwacht: "Ik heb een idee; U moet altijd in die rolstoel zitten en kunt bijna nergens komen, omdat uw gezondheid het niet toelaat. Daardoor bent U aan huis gebonden. Daarom willen wij jullie een camera geven die we boven het uilennest installeren. Dan kunnen jullie hier binnen alles volgen; of de uilen komen, wat ze doen, of ze jongen krijgen, enzovoorts." Wij werden daar zo

door verrast, dat we er even stil van waren... Maar we vonden het idee geweldig en we zijn de initiatiefnemers van de vereniging dan ook zeer dankbaar voor het installeren van deze camera. Hartstikke goed!! De eerste dagen was er geen uil te zien; of ze door het plaatsen van de camera gestoord zijn weten we niet, maar het bleef stil in het uilennest. Na een paar weken is er toch weer leven in het nest. "Moederuil" komt het uilennest, waar ze elk jaar haar jongen grootbrengt, eens grondig controleren. Het lijkt alsof ze de spiedende camera in de gaten krijgt, want in plaats van dit jaar in dit nest weer te gaan broeden, besluit ze om het uilennest in de schuur als kraamnest uit te kiezen. De "mannetjesuil" komt zich wel dagelijks melden in het nest met de camera. Zo zie je maar, ook in de vogelwereld wordt er goed over nagedacht. Nu kunnen wij dus alleen zien hoe "Vadertje Uil" zijn tijd doorbrengt met veel slapen en hoe hij als het een beetje donker wordt, zijn kost gaat verdienen. Het is prachtig om dit allemaal te volgen, jammer dat Moederuil ons te slim af was. Vogelwacht en vooral mijnheer van der Voort, wij vinden het fijn om op deze manier de leefgewoonte van de uilen te kunnen volgen.

Bedankt!

Leo en Hanneke Roovers

Noot Redactie: Ook Jan van den Tillaart uit Mariaheide heeft dit voorjaar een infrarood camera geplaatst in zijn kerkuilenkast. Deze mini Big Brother versie heeft in april van dit jaar het Zondagsnieuws gehaald!

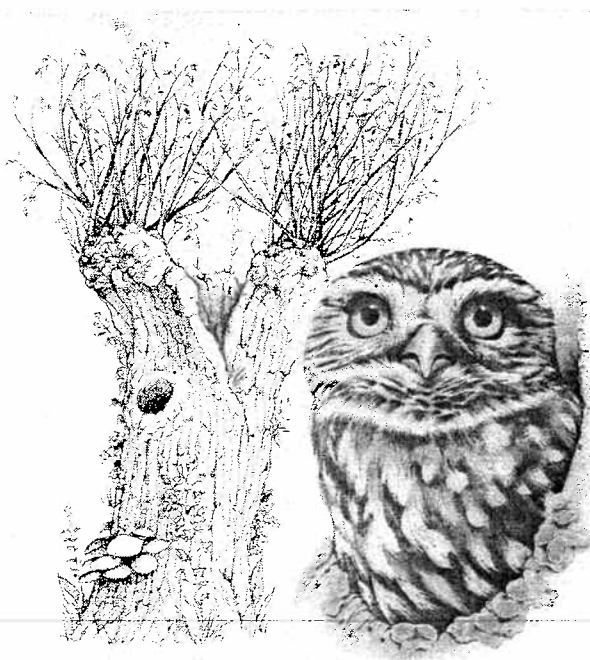
Jeugdnatuurgroep IVN/Vogelwacht

Zeer enthousiast begonnen met de opzet van een gezamenlijke jeugdactiviteit, die de bedoeling heeft onze jongeren vanaf *ongeveer 9 jaar* kennis te laten maken met en te leren genieten en houden van alle schoonheden die de natuur ons te bieden heeft. We zijn thans volop bezig met de planning van de activiteiten. We zoeken ook nog steeds enkele, enthousiaste begeleiders, met name uit de Vogelwacht. Ons plan is de bijeenkomsten van de jeugdnatuurgroep te laten plaats vinden op zaterdagochtend van 9.30 uur tot 12.00 uur, maar de tijden kunnen afhankelijk van het dagprogramma iets variëren. Deze activiteit zal in principe eens in de veertien dagen plaatsvinden. We proberen zoveel mogelijk -indien het weer het toelaat - buiten actief te zijn. We gaan met een beperkt aantal deelnemers (ongeveer 20) van start. Dus wees er vlug bij. Wij zijn van mening dat de kinderen van onze eigen leden als eersten de kans moeten krijgen om zich aan te melden voor onze jeugdnatuurgroep. Vandaar deze oproep in het Bruujssel. Later zullen we, indien nodig, ook via de lokale pers leden werven. We zijn genoodzaakt aan onze deelnemers een contributie van vijf en twintig gulden per jaar (niet te veel, denken wij) te vragen als bijdrage in de kosten. Deze contributie wordt betaald per schooljaar.

MOGEN WIJ ONS NU EVEN TOT DE JEUGD ZELF RICHTEN?

Kijk jij wel eens goed naar vogels? Weet jij welke diertjes er in een (natuurlijke) vijver of poel leven? Heb jij al eens gezien hoe een jonge uil geringd wordt? Heb jij eigenlijk al wel eens een uil in levende lijve gezien? Heb jij al ooit de nestjes van de galwesp gezien? Heb jij al eens goed naar paddestoelen gekeken en de verschillen gezien? We zouden nog veel meer vragen kunnen stellen en misschien heb je zelf nog wel andere vragen over de natuur, waar je nog geen antwoord op hebt. Als jij het leuk vindt dit soort vragen over een jaar met **JA** te kunnen beantwoorden, dan moet je je nu aanmelden als lid van onze jeugdnatuurgroep.

Je kunt je (laten) opgeven bij Lex Daemen, tel.0413- 331250 of bij Peter van de Braak, telefoon 0413-253586.

Avondwandeling Hemelrijk (dinsdag 1 mei 2001)

We vertrokken op de fiets richting Hemelrijk want het was prima fietsweer, en dus ook prima weer om het Hemelrijk eens af te speuren naar aanwezige vogels. Bij de zij-ingang van Hemelrijk aangekomen bleek er een grote opkomst te zijn, 30 personen waarvan vijf kinderen. Op de verzamelplaats konden we al een aantal vogels herkennen: een merel, vink, winterkoning en een tjiftjaf. Vervolgens liepen we naar het water en daar ontstond de eerste discussie onder de ervaren vogelaars. Ik heb keurig staan luisteren, want voor mij zijn de watervogels nog erg onbekend terrein. De discussie ging over een carolina eend of een mandarijn eend, de carolina eend heeft een zwart puntje op het eind van zijn snavel, en dat heeft uiteindelijk de doorslag gegeven, deze moest het zijn. Er werd nog wel getwijfeld hoe 'wild' deze eend is, want in de buurt woont kennelijk een eendenliefhebber die dit soort vogels zelf heeft... Daarna hebben we een heleboel andere vogels gezien, zoals de brandgans, nijlgans, scholekster, Kievit, geoorde fuut, witte kwikstaart, wulp, casarca, en de wilde eend. Een paar brandganzen konden we heel mooi zien. Ze hebben duidelijk een witte kop waardoor ze goed te onderscheiden zijn van de canadese gans die in Engeland al veel voorkomt en ook in Nederland steeds vaker gezien wordt.

Verder rondom de plas wandelend hebben we onze aandacht weer even gericht op de lucht en de struiken rondom het water en daar hoorden en zagen we ook nog een heleboel andere vogels zoals de houtduif, fitis, zwartkop, tuinfluiter, geelgors, boerenzwaluw en de zwarte kraai. De tuinfluiter en de zwartkop zaten vlak bij elkaar en ze floten mooi om de beurt. Dit gaf mij de mogelijkheid om het verschil in zang nog eens goed tot me te laten doordringen. Beide klinken overigens fantastisch vind ik. Op het water waren we ondertussen heel dicht bij de geoorde futen gekomen. Deze vogels zaten zo dichtbij dat iedereen met z'n eigen kleine kijkertje de kleuren prachtig kon zien. Ook hebben we nog met diverse telescopen gekeken, maar daarvoor zijn die futen toch wel 'vervelende' vogels, want elke keer als je er eentje mooi scherp in beeld had, dook hij weer onder water...

Om compleet te zijn wat vogels betreft die ik gezien heb: miskoetje, meerkoet, fuut, kuifeend en oeverlopers. Op de terugweg had Jan-Willem nog een dode meerkoet gevonden. Het was onduidelijk waardoor deze gestorven is, want hij zag er goed gevoed uit met een glanzend verendek. We hebben op deze manier de gelobde poten heel goed kunnen zien, en ook de grijpreflex van zo'n poot kunnen bekijken. Als je de poot buigt, knijpen de tenen automatisch samen, dit gebeurt door een soort van katrolbeweging over het enkelgewricht. Dit zorgt er bij vogels die op een tak slapen voor dat ze nooit van een tak af kunnen vallen omdat ze met gebogen poten op zo'n tak zitten.

Kortom: ik heb weer een heleboel gezien en geleerd. Toch heb ik voor mezelf besloten om me voorlopig nog maar niet te richten op die watervogels. Leren doe je ten slotte het beste als je dat stukje bij beetje doet. En voorlopig heb ik nog genoeg aan de vogels die in onze tuin voorkomen...

Jolanda Rutten

Fenologie in Nederland

Fenologie ofwel de natuurkalender is een zeer oude wetenschap ofwel studie, waarvan men al in de 1ste eeuw na Christus informatie tegenkwam in oude kloosterboeken. Veel verder dan het optekenen van bepaalde feiten kwam men niet; oude fenologische literatuur is dan ook zeldzaam. Fenologie betekent feitelijk “de jaarlijkse bestudering van terugkerende verschijnselen in de natuur”. Men kan hierbij denken aan vogels, planten, amfibieën en insecten. Door deze gegevens gedurende een groot aantal jaren bij te houden kunnen wetenschappers meer inzicht krijgen in mogelijke klimaatveranderingen. Wereldwijd wordt er ook onderzoek verricht naar de fenologie. Momenteel wordt er in heel Nederland in samenwerking met diverse instanties (Vogelbescherming, SOVON, KNMI, Landbouwwuniversiteit, Vlinderstichting en Vara’s Vroege Vogels) een fenologie onderzoek uitgevoerd waaraan iedereen kan deelnemen. Men kan alle vormen van jaarlijks terugkerende verschijnselen in de natuur via de website www.natuurkalender.nl doorgeven. Denk hierbij aan het moment van bloei, bladontplooiing, bladafval, het verschijnen van vlinders of andere insecten, maar ook de terugkomst en het vertrek van trekvogels.

De doelstellingen van de natuurkalender zijn:

1. Het vergroten van inzicht in de gevolgen van klimaatverandering op de jaarlijks terugkerende verschijnselen in de natuur.
2. Het vergroten van de betrokkenheid van mensen bij de natuur in hun directe omgeving
3. Het in kaart brengen van de gevolgen van veranderingen in de natuur voor gezondheid, landbouw en bosbouw.
4. Het ontwikkelen van interactieve ecologische educatieprogramma’s voor scholieren en volwassenen.

De natuurkalender van vogels:

Waarschijnlijk houden veel mensen zich bewust of onbewust bezig met het signaleren van de éérste Tjif-Tjaf of de éérste Zwaluw (die misschien nog geen zomer aankondigt.) Binnen Vogelwacht Uden zijn diverse mensen actief met het bijhouden van een persoonlijk fenologie bestand. Een aantal jaren geleden heeft Jan Verhoeven zich jaarlijks ingezet om een overzicht van de éérste terugkerende trekvogels voor het clubblad te verzorgen. Helaas is dit een beetje in het slop geraakt. Gezien de huidige actualiteit in combinatie met de eerdergenoemde actie van diverse instanties om een “fenolijn” te openen, heeft mij ertoe aangezet om de pen ter hand te nemen.

Zelf houd ik al jaren (zo goed en kwaad als het kan) vanaf het begin van ieder nieuw kalenderjaar een lijst bij van terugkerende vogels. Ook vogels die zich voor het eerst laten horen worden genoteerd. Door deze kalender sinds jaar en dag consequent bij te houden doe je een schat aan ervaring op. Al vroeg in januari, wanneer de dagen weer wat langer worden, is het altijd weer schitterend om de éérste Koolmees of Heggemus weer te horen. Een teken dat de lange en donkere dagen weer achter ons komen te liggen. Ook het moment dat de éérste Merel of Zanglijster zijn rollers weer laat horen geeft een gevoel van: de lente komt eraan! Zo weet je dat een fitis gemiddeld twee weken ná de Tjiftjaf weer terugkeert in zijn broedgebied (begin april). Uit ervaring weet ik dat mijn éérste Gierzwaluw altijd in de binnenstad van Den Bosch wordt gespot. De cirkelvormige vleugels van de Gierzwaluw met daarbij het hoge gepiep zijn kenmerkend voor deze donkergekleurde Zwaluw.

Nu zijn de privé-waarnemingen een druppel op de gloeiende plaat. Wanneer men genoemde informatie in het groot doortrekt kunnen interessante conclusies worden getrokken, zoals een plotseling invasie van Kruisbekken of Pestvogels. Wat kan hiervan de oorzaak zijn? Temperatuur, neerslag en daglengte beïnvloedt in belangrijke mate de natuurkalender. Vogels zijn afhankelijk van de hoeveelheid beschikbaar voedsel en het moment waarop dit voedsel waarop dit voedsel beschikbaar komt.

Om fenologie gegevens door te geven kan men vanaf 4 februari jl. kijken op **www.natuurkalender.nl** en meldt uw gegevens aan de webmaster:
e-mailadres: giroest@worldonline.nl of via de telefoon: 035- 6711338

Voor degenen die het een en ander zelf willen bijhouden volgt hieronder een (niet compleet) overzicht van mijn éerstgehoorde of -geziene vogels gerangschikt per kalenderjaar.
Veel plezier ermee!

Peter Noy

GROEIPROCES

*half vijf, de vogels fluiten
er begint een nieuwe dag,
vertrouwensvol kijk ik naar buiten
wat de dag ook brengen mag.*

*vreugde, angst verdriet of pijn
elke dag zal anders zijn,
maar wàt er dan ook komen zal,
de moeite waard is 't , al met al.*

*alle elementen uit 't leven
zullen ons iets anders geven,
leren doen we keer op keer,
verwonderen doen we ons steeds weer.*

(Marian Vlamings van Kaam)

Fenologie overzicht 1995 tot en met 2001

VOGELSOORT	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Boerenzwaluw	-	23 april	31 maart	20 april	-	23 april	14 april
Boomkruiper	-	-	-	24 april	-	-	10 februari
Boompieper	9 april	-	-	-	25 april	-	31 maart
Boomleeuwerik	9 april	-	1 maart	-	-	27 februari	-
Braamsluiper	-	-	29 juni	15 mei	29 april	4 mei	25 mei
Fitis	9 april	23 april	6 april	11 april	12 april	7 april	7 april
Gekr. Roodstaart	-	-	-	-	-	23 april	16 april
Gierzwaluw	-	1 mei	2 mei	8 mei	6 mei	8 mei	27 april
Grasmus	-	-	-	3 mei	30 april	6 mei	6 mei
Groenling	-	-	-	-	20 februari	14 februari	11 februari
Grote Lijster	-	-	23 februari	24 februari	-	20 februari	25 februari
Heggemus	01 januari	7 januari	25 januari	10 januari	1 februari	26 januari	9 januari
Houtduif	-	-	-	-	-	-	13 januari
Kievit	-	13 maart	23 februari	-	27 februari	-	-
Koekkoek	-	5 mei	-	18 mei	25 april	-	22 april
Koolmees	14 januari	13 januari	19 januari	10 januari	13 januari	3 januari	6 januari
Merel	25 januari	25 februari	24 januari	8 februari	20 januari	4 februari	6 februari
Nachtegaal	-	5 mei	-	-	1 mei	-	28 mei
Roodborst	-	-	-	15 februari	-	-	18 februari
Tjif-Tjaf	15 maart	24 maart	11 maart	7 maart	14 maart	16 maart	18 maart
Tuinfluit	-	-	-	2 mei	30 april	16 april	1 mei
Turkse Tortel	-	-	3 januari	1 januari	28 januari	3 februari	1 januari
Veldleeuwerik	-	-	23 februari	-	27 maart	-	-
Vink	-	19 februari	14 februari	18 februari	19 februari	14 februari	15 februari
Zanglijster	25 februari	19 maart	18 februari	1 maart	22 februari	29 februari	18 februari
Zwartkop	-	13 april	-	11 april	28 maart	12 april	8 april

Tot zover dit overzicht van vogels zoals ik die de afgelopen jaren voor het eerst gehoord en/of gezien heb. Zoals men kan zien is de lijst niet overal compleet. Het gaat hierbij vooral om het plezier wat je beleeft om de éérste vogel van het nieuwe jaar te spotten. Zo in de trant van: “Hé, heb jij de fitis al gehoord?” of “wanneer heb jij de Tjif-Tjaf gehoord?”.

Wat verder opvalt is dat bijvoorbeeld de Heggemus, Koolmees en de Turkse Tortel als een van de eersten in het nieuwe jaar hun gezang laten horen. De Tjif-Tjaf is altijd rond medio maart weer terug in ons land, trouw gevolgd door de Fitis, zo’n veertien dagen later. Kijk verder zelf maar naar uw favorieten. Hopelijk heb ik jullie “aangestoken” om het volgend voorjaar ook zelf een invullijstje op de kast te hangen!?

Voor de liefhebbers kan ik een blanco invullijst e-mailen of sturen. Voor vragen hierover, telefoon: 0413-251691 of pknoy@hetnet.nl

Peter Noy

Maandagavondwandeling Herperduin (14 mei 2001)

Een verwoestende regenbui aan het begin van de avond weerhield een groep vogelaars er niet van om richting Herperduin (gemeente Oss) te rijden. Daar aangekomen wachtte onze gids, Wim Gremmen de groep al op. Dat de thuisblijvers ongelijk hadden, bleek uit het feit dat we die avond geen druppel regen hebben gehad. En enkele schitterende waarnemingen, waaronder de Boomvalk, de Fluiter en Roodborsttapuit. Het Herperduin is een voormalig stuifzandgebied van zo'n 600 hectare en ligt aan de noordzijde van de Maashorst, tussen de dorpen Berghem en Herpen. Helaas doorsnijdt de autosnelweg A50 dit schitterende natuurgebied. Het bosgebied is begin vorige eeuw aangeplant en bestaat voornamelijk uit naaldbos (grove den) en met heggen omzoomde landbouwgrond. Midden in het gebied heeft men destijds enkele vennen uitgegraven. Wij hadden geluk die dag. In verband met het MKZ-gevaar was het natuurgebied, waar een kudde Schotse Hooglanders voor de begrazing zorgt, juist die dag weer opengesteld voor het publiek. Aan het begin van de wandeling hoorden we het geluid van de Fluiter. Deze overwegend groen gekleurde zangvogel komen we helaas wat minder vaak tegen. Ik had hem in ieder geval al lang niet meer gehoord. Na enig zoeken (Jan kroop zelfs op zijn knieën door het struikgewas) ontdekten we deze slanke, sierlijke vogel op een tak van een eikenboom. De Fluiter is de grootste zangvogel van onze streken, waarbij de zang op een sidderende triller lijkt.

Wim Gremmen, lid van Vogelwerkgroep Oss en in het dagelijks leven werkzaam in het Bezoekerscentrum Slabroek, leidde ons vervolgens naar het Groot Ganzenven. Vanwege de zojuist gevallen regen hing er op verschillende plaatsen boven het meer een fijne nevel, hetgeen een mystieke sfeer uitademde. Direct viel ons oog op een Boomvalk. Gezeten op een tak in een nog kale eik, liet hij zich mooi bekijken. Wat opviel waren zijn zwarte kop, baardstreep en halsbanden. Nadat we hem goed bekeken hadden werd het tijd om een vliegshow weg te geven. Al zeilend door de lucht werd boven het meer een insect gegrepen. Dit deed hij met zijn poten om vervolgens in de lucht te worden verorberd. Voorwaar een schitterend schouwspel, wat het bloed van een rechtgeaarde vogelaar weer wat sneller deed stromen. Al lopend langs het Ganzeven (waarop dat moment geen gans te ontdekken viel) werden we verrast door een orkest Groene kikkers die op dat moment juist een serenade weggaven. Nadat de Roodborsttapuit en de Gekraagde Roodstaart op onze palmares werden bijgeschreven togen we naar een bosperceel waar een koppel Haviken haar territorium heeft. In de omgeving van het immers grote nest troffen we diverse schedel- en botresten aan alsmede enkele geplukte duiven. Het vrouwtje van de Havik is net zo groot als de Buizerd en broedt bij voorkeur in oude hoge bomen. Prooidieren bestaan uit vogels en zoogdieren en worden meestal bij verrassingsaanval "geslagen". Deze bedreigde soort heeft één legsel per jaar (maart – juni) waarbij het vrouwtje in 35 tot 42 dagen de 2 tot 5 eieren uitbroedt. Na ruim twee maanden zijn de jongen zelfstandig. Hoever dit koppel met broeden is kon Wim ons niet vertellen. In een moerassig stukje aangekomen hoorden we een kudde rugstreepadden waarbij het geluid deed denken aan de eveneens in het gebied voorkomende Nachtzwaluw.

Na ongeveer twee uur wandelen kwamen we weer bij het beginpunt. Een mooie wandeling en een aantal leuke waarnemingen rijker. Wim Gremmen bedankt voor de rondleiding en tot volgend jaar!

Peter Noy

Pestvogels en de dood in de Gement

Ik kende de Pestvogels tot dusverre alleen nog maar van de afbeelding uit mijn vogelgids. Als kind boeide deze vogel mij al. Ik kreeg mijn allereerste vogelboekje ‘Wat vliegt daar’ (uitgave Thieme 1953) op mijn 10^e verjaardag. Daarin was hij reeds afgebeeld als een kleurige en een beetje plumpe vogel met een norse blik en een hele grote kuif. Deze winter beleefden we weer een kleine invasie. De vogels haalde zelfs het NOS-journaal. Het gevoel dat ik tot dusverre nog iets gemist had in mijn leven werd steeds sterker. Toen, op dinsdag 23 januari, kreeg ik van William (via EuroBirdnet Nederland) het volgende bericht: “Pestvogels gesignaleerd in de Gement bij Den Bosch. Ze foerageren al enkele dagen op Gelderse Roos bij een boerderij aan de Vendreef 3”. Ik dacht bij mijzelf, stoppen met werken en wegwezen, gelijk er op af!

Het was een prachtige, zonovergoten en haast zwoele winterdag. Een half uur later was ik opgewekt en vol verwachting onderweg, telescoop en verrekijker in de kofferbak. Prachtig, die Gement! Overal foerageerden op weilanden en akkers Kleine Zwanen, Rietganzen, Grauwe Ganzen en wolken Spreeuwen, Koperwieken en Kramsvogels. Maar helaas, bij de Vendreef 3 geen Pest(vogel) te bekennen. Wel Gelderse Rozen, die stonden er nog volop. Ze zijn trouwens echt niet te vreten! Ik snap best waarom de meeste vogels ze rustig laten hangen. Ik heb toen nog maar een uurtje rondgereden en ben vervolgens weer teruggekeerd naar de Vendreef nummer 3. Maar helaas, nog steeds geen Pestvogels. De boer had ook nog nooit van ‘hoe heten die vogels ook al weer’ gehoord. Hij had enkele dagen geleden wel ‘vreemde vogels’ gezien met baarden en verrekijkers. Ze waren er kennelijk dus wel geweest. Pech, dacht ik, volgende keer beter. Dat was het dus? Nee, het eigenlijke verhaal moet nog komen. Op de terugweg reed ik langs het natuurmonument ‘De Rijskampen’ en ontdekte daar op het water een koppel Kleine Zwanen. Ik stopte langs de kant van de weg om even van dit vredige tafereeltje en van de zon te genieten. Maar toen deed ik een lugubere ontdekking. Veertien zwanen lagen doodstil in de plas. De eens zo sierlijke witte vogels dreven met hun kop onder water. Op één zo’n witte rug zat heel profaan een Buizerd druk te plukken. Een wolk van dons en veren dreef als een dekbed op het water. Nóg een Buizerd kwam aangevlogen. Verderop zat een Zwarte Kraai stevig op een zwanenrug in te hakken, die langzaam maar zeker naar bloedrood verkleurde. Veertien dode Kleine Zwanen!!! Drie nog levende vogels zwommen er verdwaast tussen door, tevergeefs op zoek naar hun partner. Wat een tragiek! Somber gestemd reed ik naar huis. Hoe was dit toch mogelijk? Welke onverlaat heeft dit op zijn geweten? Afschot door jagers, stropers of gif, een hoogspanningsleiding misschien? Ik had geen idee. Thuis heb ik William per e-mail een kort verslagje gedaan van mijn veelbewogen dag. William heeft dit verslagje op EuroBirdnet Nederland gezet en toen kwam de tam-tam in werking. Het vogelaarscollectief functioneerde goed. Vanuit heel Nederland kwamen reacties: Van Rombout, Kees, Gerard, Trinus uit Koudum en de rest. Om een lang verhaal kort te maken, op verzoek van Natuurmonumenten is een plaatselijke vogelaar poolshoogte gaan nemen. Vervolgens zijn een aantal zwanen opgestuurd naar het I.D. in Lelystad (Instituut voor Dierhouderij en Diergezondheid).

Einde verhaal? Nee, nog niet helemaal. Wekenlang hoorde ik niets meer. Toen ben ik gaan bellen. Het voorval liet me nog niet los. Eerst naar het I.D. in Lelystad. ‘Nee meneer, we mogen u daaromtrent geen enkele mededeling doen’. Vervolgens Natuurmonumenten geprobeerd. Druk een -1-, druk een -3- enzovoort. Daar werd ik van het kastje naar de muur gedirigeerd. ‘Het is niet zo eenvoudig meneer. U moet begrijpen we zijn een grote organisatie’.

Na zo'n drie kwartier bellen had ik uiteindelijk het 06-nummer van de beheerder van het natuurgebied 'De Rijskampen.' Van een behulpzame Fons Mandigers kreeg ik het vervolg op mijn verhaal te horen. "Hij had ook nog nooit iets dergelijks meegemaakt. Er was ook geen discussie over de Kleine Zwanen in de Gement. De vogels waren onderzocht, ze waren in goede conditie. Er waren geen voedselresten meer in de maag waardoor onderzoek naar de maaginhoud niet mogelijk was. De vogels waren beslist ook niet beschoten. Ook een afschotvergunning voor Kleine Zwanen werd nooit verleend. Hij vermoedde dat botulisme de oorzaak van het drama was. De zwanen foerageerden op aardappelvelden. Daarop tref je zeer diepe sporen aan van landbouwmachines. De sporen vullen zich met water en in dat modderige, anaërobe (zuurstofarme) milieu ontstaat gemakkelijk botulisme. De bacteriën zijn daar altijd aanwezig en dat proces gaat 's winters net zo gemakkelijk als 's zomers. Waarschijnlijk heeft het hele koppel op dezelfde plek staan foerageren met de bekende fatale gevolgen. Voor de zekerheid laten we ook de darminhoud nog onderzoeken. Die wordt gescreend op de aanwezigheid van 1.500 giftige stoffen. Ik zal u daar wel over bellen zo gauw we er bericht van krijgen".

Een verhaal met een open einde dus. Ik zou graag een happy-end aan deze treurige geschiedenis hebben gebreid. Maar helaas, ik kan het niet. Requiem aeternam. De dood van zoveel zwanen zal ik moeten verwerken. En al met al heb ik nog steeds geen Pestvogels gezien! Ik zal het voorlopig weer met hun afbeelding in de vogelgids moeten doen.

Joop Bergsma

Kool-, Pimpel- of Sloopmezen?

Sinds korte tijd wordt onze tuin opgesierd door een “vogelkop”. Door mij gemaakt op de cursus “natuurdecoraties”. Hierbij worden materialen gebruikt die in de natuur voor het oprapen liggen. Met de nodige creativiteit kun je er de mooiste dingen van maken. Je kunt er wilgen- of berkentakken voor gebruiken, eikenblad, mos, teveel om op te noemen. Na een aantal lessen krijg je een aardige verzameling bij elkaar. De meesjes zijn van begin af aan geïnteresseerd geweest in mijn werkstuk. Vooral de kokosvezels langs de snavel, waar hij over gaat in de kop, was favoriet. Hij was nog nauwelijks in de tuin gezet of de eerste pimpelmees landde op de kop, die van mos is gemaakt. Het beestje begon ijverig te pikken en te sleuren, maar het lukte hem niet om er iets uit te krijgen. Toen de kokosvezel. Hier had hij meer succes. Hij plukte er stevig op los, om even later met zijn snavel vol weg te vliegen. Richting nestkast. Dit herhaalde zich enkele malen. Groot plezier voor de pimpelmees, minder voor mijn werkstuk, wat enigszins kaler achter bleef. De schade viel mee tot vanmorgen. Een koolmees landde op de vogelkop en ging ijverig aan het plukken. Deze had meer succes. Hem lukte het wel om het mos er uit te peuteren. Met zijn snavel vol vloog hij richting nestkast een paar meter verder op. De “kunstkop” had er een piekerig kapsel aan overgehouden, wat toch ook wel iets speciaals had. Snel was hij weer terug en de geschiedenis herhaalde zich. Natuurlijke materialen, ja zeker. En wie kan die gebruiken? Juist, zowel mens als dier. De mensheid vergeet wel eens dat de natuur niet van hem alleen is. De dieren hebben evenveel rechten als wij. Alleen kunnen zij niet voor zichzelf opkomen. Op deze manier hebben zowel mens als dier gebruik gemaakt van het natuurlijk materiaal. En de vogelwereld heeft er een nieuwe soort bij gekregen. Sloopmezen!!!

Adrie Nijssen

Maandagavondwandeling "de Tongelaar" (28 mei 2001)

Het was een mooie warme lenteavond, dus ik besloot om mee te gaan naar de Tongelaar. De Tongelaar is een landgoed met bos, weiden, akkers houtwallen en enkele prachtige oude eikenlanen. Er staat een laat-middeleeuws kasteel en een aantal oude boerderijen. De riviertjes Ottersgraaf en de Lage Raam begrenzen het terrein. Langs de riviertjes zijn vochtige elzen en essenbosjes. Door het gebied lopen ook fietsroutes.

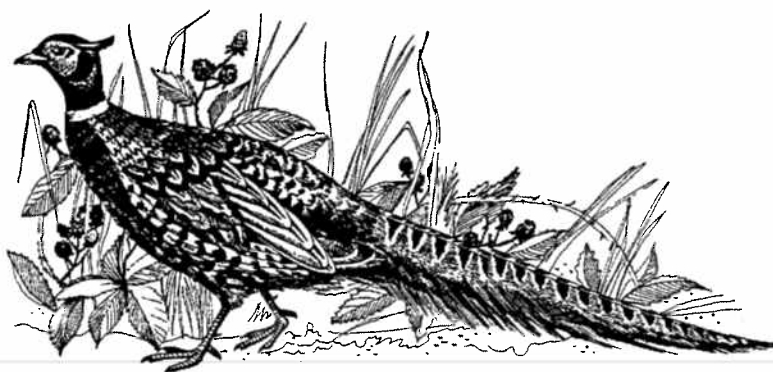
Aangezien ik in Odiliapeel woon reed ik op eigen houtje daar naar toe. Daar gearriveerd, zag ik al meteen dat ik niet op de juiste plek was. Een klein rond bosje net langs het water. Toen ik uitstapte zag ik een fazantenhaan en een fazantenhen rustig over de wei lopen. Net langs de wei hield een haas zich schuil. Wandelend over de brug genoot ik van de eenden en meerkoeten. Nadat ik de weg gevraagd had bij de dichtstbijzijnde boerderij vervolgde ik mijn weg naar de juiste parkeerplek. Daar aangekomen ontdekte ik al gauw ons groepje, dat hoopte een glimp op te vangen van de nachtegaal. Heel even vloog hij op om meteen weer in het struikgewas te verdwijnen. Het is een schuwe vogel, die zich maar moeilijk laat zien. Zijn lied is echter van verre al te horen.

Er waren deze avond veel deelnemers, waaronder ook veel dames. Dit is lang niet altijd het geval. Dus dames bij deze een oproep aan jullie: Wandel eens wat vaker mee. Het werd een gezellige wandeling. Ik zag geen voor mij nieuwe vogels, maar ik heb wel weer wat geleerd dankzij onze IVN leden. In een bosje zagen we de gevlekte aronskelk (een vrij zeldzame plant). In een riviertje zagen we mooie witte bloemen. Helaas de naam hiervan ben ik weer vergeten. Naast de veel voorkomende vogels zagen we deze avond de boompieper, de grauwe vliegenvanger, de geelgors en het roodborsttapuitje. We hoorden de kleine karekiet en het goudhaantje. In een schuur zagen we oude braakballen van een uil liggen. We hebben ook verschillende reeën waargenomen. Al bij al geen spectaculaire wandeling maar zeker wel de moeite waard.

Groetjes,

Franka van Boxtel

Vogelen rond Midzomernacht

Van 20 mei tot en met 2 juni ben ik weer eens op reis geweest naar het buitenland. Ditmaal Finland en Noorwegen. Samen met zes andere Nederlanders, een Belg en een Fin hebben we deze vogeltocht gemaakt. De tocht begon in Oulu. Dit ligt bovenin aan de Botnische Golf. Rond deze tijd is de trek van allerlei steltlopers in deze regio nog in volle gang alsmede het vertrek van de zwanen en eenden naar nog meer noordelijk gelegen gebieden. Als steltlopers vallen meteen de Kemphanen op die in allerlei pluimages overal aanwezig waren. In Nederland is het een zeldzame broedvogel aan het worden maar hier in Finland is het een gewone verschijning langs de kust en in het binnenland bij de talloze meertjes die Finland rijk is. Tegen de avond zagen we op heel grote hoogte telkens grote groepen eenden overvliegen. Dit waren in anderhalf uur tijd ongeveer 30.000 ijseenden en 10.000 zwarte zee-eenden. Zij vertrokken toen vanaf de Botnische Golf, waar ze de winter doorbrengen, naar hun broedgebieden op de toendra van Siberië. De vogeltrek is en blijft voor mij toch weer het mooiste wat er is. Ook een hoogtepunt van ons verblijf in Oulu waren de goudvinken rond een voederplaats. Op een gegeven ogenblik zagen we meer dan tien goudvinken tegelijkertijd, die je bovendien tot op enkele meters kon benaderen. Dit maak je in Nederland toch niet mee. Na enkele dagen rond Oulu te hebben gevogeld zijn we naar het binnenland getrokken. In de buurt van Kuusamoo hebben we een prachtig ingerichte bungalow enige dagen tot onze beschikking gehad. Wel was het hier behoorlijk koud met regelmatig sneeuwbuien die in de iets hoger gelegen gebieden nog bleef liggen (ik praat over eind mei). Ondanks de kou hebben we hier toch ook een heleboel vogels gezien waarbij de uilen het meest in het oog sprongen. Laplanduil, ruigpootuil, oeraluil, sperweruil en velduil waren de soorten die ik daar heb gezien. Indrukwekkend was vooral de laplanduil die net zo groot als een oehoe is en die we, op tien meter van ons vandaan, zagen.

Uiteindelijk zijn we via Inari helemaal noordelijk gereden naar Vardo. Het landschap verandert onderweg naar Vardo in een fjordenlandschap met toendra. Onderwegens passeer je de grens en kom je dus in Noorwegen. De gehele noordelijke kuststrook tot aan Rusland toe behoort tot Noorwegen. Doordat je in een ander biotoop terechtkomt zie je ook weer veel andere vogels. Onze aankomst was perfect. Wat dachten jullie van drie zeearenden, een giervalk en stellers eidereenden binnen een uur zien. Fantastisch toch. Dit maakt een bezoek aan deze noordelijke gebieden voor mij meer dan de moeite waard, ondanks de kou. (In Nederland was het toen 25 °C warm). Verder hebben we in Vardo een vogeleiland bezocht waar je oog in oog komt te staan met papegaaiduikers, alken, zeekoeten, kortbekzeekoeten, drieteenmeeuwen en kuifaalscholvers. Als je ooit in de buurt komt ga dan beslist in Vardo dit vogeleiland bezoeken. Verder zagen we hier weer diverse steltlopers zoals temmincks strandloper, steenloper, rosse grutto, bontbekplevier en de inmiddels overbekende kemphanen. Hier heb ik mooi de baltsvluchten van de temmincks strandloperjes gezien die, zoals bij ons de boompiepers, omhoog vliegen en dan met trillende vleugels landen. Regelmatig landen ze dan op enkele meters van je vandaan. Dat is typisch iets voor noordelijke gebieden, doordat het er zo rustig is kennen de vogels amper het gevaar van de mens zodat ze dikwijls tot op enkele meters te benaderen zijn.

Uiteindelijk zijn we na twee weken vogelen op 178 vogelsoorten uitgekomen. Niet zozeer de hoeveelheid vind ik belangrijk maar wel het feit dat we een heleboel waarnemingen van nabij hebben gezien maakt deze reis tot een bijzondere. Hierbij moet ik ook bekennen dat ik vooral gecharmeerd ben van noordelijk gebieden. Daarom was dit voor mij weer een heel mooie belevenis. Een ieder die het ook wil beleven kan bij mij verdere informatie verkrijgen.

John Hermans

Bijzondere Waarnemingen

Hierbij weer een opsomming van de bijzondere waarnemingen van 17 februari t/m 5 juni 2001. Vanwege de MKZ-crisis zijn er weinig meldingen gekomen vanuit de Maashorst. Gelukkig hebben we dit weer achter de rug en kunnen hier weer gaan vogelen. Enkele latere bijzondere waarnemingen vanuit de Maashorst, vermoedelijk broedend zijn Kleine Bonte Specht, Vuurgoudhaantje en de Boomklever. Dit zijn toch alle drie soorten die voorkomen in wat oudere bossen. De Boomklever is al enige jaren broedend waargenomen bij het oude PNEM gebouw. Nu is deze ook al te bewonderen langs de Grensweg. Hier zijn de Amerikaanse eiken gekapt en zit de vogel in een dode eik te broeden. Hij heeft hier het oude spechtengat gekraakt en gedeeltelijk dichtgemetseld. Op dit moment is de vogel zijn jongen aan het voeren en de poep weer te verwijderen. Tijdens de Maashorstwandelingen komen we er langs, dus degenen die deze vogel nog niet heeft waargenomen, loop eens mee! Alle bijzondere waarnemingen zijn ook op onze site te vinden;

<http://home.hetnet.nl/~vogelwacht-uden/index.html>

Groeten, Peter van de Braak (Inventarisatiewerkgroep), telefoon: 0413-253586.

E-mail: vwg-uden@hetnet.nl

Datum	Aantal	Soort	Locatie	Gedrag	Waarnemer
17-feb-01	1	kleine bonte specht	Karlingerweg, Uden		Jan Verhoeven
17-feb-01	2	Wintertaling	Grensweg, Uden		Jan Verhoeven
17-feb-01	5	Smient	Maashorst, gebied 2		Jan Verhoeven
17-feb-01	3	Wulp	Brobbelbies		Jan Verhoeven
17-feb-01	25	Kolgans	Grensweg, Uden	overvliegend	Jan Verhoeven
17-feb-01	7	Grauwe Gans	Brobbelbies	overvliegend	Jan Verhoeven
17-feb-01	1	Klapekster	Schajkse heide		Jan Verhoeven
24-feb-01	1	Goudplevier	Odiliapeel		John Hermans
25-feb-01	7	Ooievaar	Volkel	overvliegend	Arno Verhoogh
27-feb-01	div.	boomleeuwerik	Schajkse heide		Jan Verhoeven
3-mrt-01	2	Ooievaar	Doshout, Uden	fouragerend	Jan-Willem Hermans
5-mrt-01	1	Rode Wouw	Odiliapeel	overvliegend	Rien de Mol
7-mrt-01	6	Putter	Sportpark, Uden	fouragerend	Liesbeth Verkaar
11-mrt-01	1	Blauwe Kiekedief	Maashorst		John Hermans
11-mrt-01	29	Goudplevier	Princepeel		John Hermans
12-mrt-01	6	Grutto	Princepeel		Jan Verhoeven
12-mrt-01	2	Wulp	Princepeel		Jan Verhoeven
14-mrt-01	31	Aalscholver	Uden	overvliegend	John Hermans
1-apr-01	4	Oeverzwaluw	Hemelrijk, Volkel		Jan Verhoeven
1-apr-01	2	Geoorde Fuut	Hemelrijk, Volkel		Jan Verhoeven
1-apr-01	2	Wintertaling	Hemelrijk, Volkel		Jan Verhoeven
1-apr-01	2	Brilduiker	Hemelrijk, Volkel		Jan Verhoeven
1-apr-01	1	Ooievaar	Overlangel-> Uden	overvliegend	Sandra v.d. Burgt
1-apr-01	1	Ooievaar	Nistelrode	fouragerend	Ramon Verkaar
9-apr-01	1	Rode Wouw	Venhorst	overvliegend	Rien de Mol
16-apr-01	2	Bosuil (jong)	Slabroek, Uden		Seniorengroep
21-apr-01	1	kleine bonte specht	Slabroek, Uden	fouragerend	Peter van de Braak
29-apr-01	1	kleine bonte specht	Slabroek		Franka v. Boxtel
30-apr-01	1	Vuurgoudhaantje	Maashorst		John Hermans

30-apr-01	2	Boonklever	Maashorst, grensweg	Broedend	John Hermans
1-mei-01	1	Vuurgoudhaantje	Maashorst		John Hermans
7-mei-01	1	Kwartel	Maashorst, grensweg		Seniorengroep
7-mei-01	2	Dodaars	Maashorst, grensweg		Seniorengroep
7-mei-01	3	Grauwe Gans	Maashorst, grensweg		Seniorengroep
7-mei-01	1	kleine bonte specht	Maashorst, grensweg		Seniorengroep
10-mei-01	1	Kraanvogel	Maashorst, begr. Gebied	fouragerend	John Hermans
10-mei-01	1	Bruine Kiekendief	Maashorst		John Hermans
1-jun-01	2	Kramsvogels	Maashorst, telpost		John Hermans
3-jun-01	1	Dodaars	Maashorst, grensweg	Broedend	John Hermans
4-jun-01	3	Grutto	Princepeel		Peter van de Braak
4-jun-01	1	Braamsluiper	Zoggel, Uden		Peter van de Braak
5-jun-01	1	Bonte Vliegenvanger	Zeeland	broedend	Kees Traa

Vogelwacht - Winkel

Kijk eens goed in de winkel van de Vogelwacht. Er zijn altijd wel mensen in uw omgeving die u kunt verrassen met een van de onderstaande cadeaus en/of praktische middelen. U steunt daarmee tevens het werk van Vogelwacht Uden e.o.

De doelstelling van de winkel:

- Door verkoop van boeken, kaarten, cassettes en Cd's met vogelgeluiden steeds meer mensen kennis en interesse bijbrengen voor het vogelleven.
- Door verkoop van nestkasten de vogels helpen bij het vinden van nestelplaatsen in de broedperiode. Het is bekend dat de huidige samenleving het vinden van genoemde plaatsen in de vrije natuur zeer bemoeilijkt. De moderne woningbouw, de monoculturen en mechanisatie in de landbouw vernietigen en/of verstoren de geschikte biotopen. De koolmeeskast is overigens ook geschikt voor: pimpelmees, bonte vliegenvanger, ringmus, gekraagde roodstaart, zwarte mees, kuifmees, glanskop, matkop en boomklever. De pimpelmeeskast (kleinere invliegopening) is bruikbaar voor zwarte mees, kuifmees, matkop en glanskop.
- Door verkoop van voederplanken de vogels in de koude, moeilijke periode te helpen bij het vinden van voedsel.

Adviezen:

- Verras eens een jarige in uw bekendenkring met een artikel uit de winkel. Bedenk dat velen in het verleden al werden verrast met het bekende peper en zoutstel of azijn en oliestel. Er is geen bos bloemen denkbaar die het qua levensduur kan opnemen tegen geluidsband of nestkast. Ook het handzame (rode) vogelherkenningsboekje van Peter Hayman (f 17,90) doet het heel goed op verjaardagspartijtjes!
- Stel zo'n artikel eens als prijs beschikbaar bij speciale evenementen of wedstrijden.
- Maak aspirant vogelaars attent op de mogelijkheden van de winkel bij aanschaf van een boek "herkenning van vogels" en bij aanschaf van een goede kijker.

Meer willen weten over vogels? De winkel kan u daarbij helpen:

- Bedreigde vogelsf 2,00
- Ja, natuurlijk in vogelvluchtf 10,00
- Vogels van Midden Brabant.....f 10,00
- Het "rode" boekje van Peter Hayman (herkenning van vogels)f 17,90
- Eerste hulp aan dierenf 5,00
- Wintervoeding vogelsf 2,00
- Roek en de landbouwf 2,00
- De Lepelaarf 30,00

Andere artikelen:

- Nestkast van stevig materiaal, vanaff 10,00
- Cd's met vogelgeluiden (deel 1 en 2) per deel.....f 24,95
(een prachtig cadeau!)
- Vogelmobielef 5,00
- Draagtas met IVN/VLU/Vogelwacht opdrukf 2,50
- Postpapier met afbeelding van een eend/uilf 8,50
- Telefoonklappersf 2,50
- Raamstickers (ter voorkoming van vogelbotsingen).....f 3,50
- Prachtige posters van Blauwe Reiger en IJsvogel.....f 1,00
- Vogelplaten in diverse maten (Uilen, Zwaluwen, Roofvogels)f 1,00

Suggesties met betrekking tot aanpassing en/of uitbreiding van het winkelassortiment zijn bijzonder welkom.

Aad van Toor
Klaroenlaan 1 – Uden

Telefoon: 0413-264106 (voor afspraak, graag van tevoren even bellen)

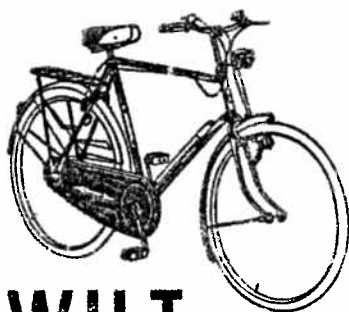

snijders metaal

SPECIAALZAAK METALEN-
IJZER WAREN - GEREEDSCHAPPEN

Kapelstraat 1, 5401 EC UDEN
Telefoon: 0413 - 262780

*tweewielers
en
reparaties*

WIM DE WILT

KERKSTRAAT 4 - UDEN - TEL.262620

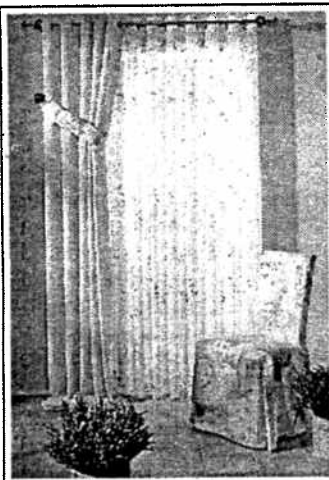
De Bruin

verzekerings

Velmolenweg 87, 5401 HL Uden

Telefoon (0413) 330 999, Telefax (0413) 253 204

*Alle verzekeringen
en financiële diensten*

- Tapijt
- Vinyl
- Overgordijnen
- Binnenzonwering
- Behang
- Laminaat

VAN DER HELDEN

Piusplein 2
5402 EA Uden
Telefoon
0413-250510

VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS

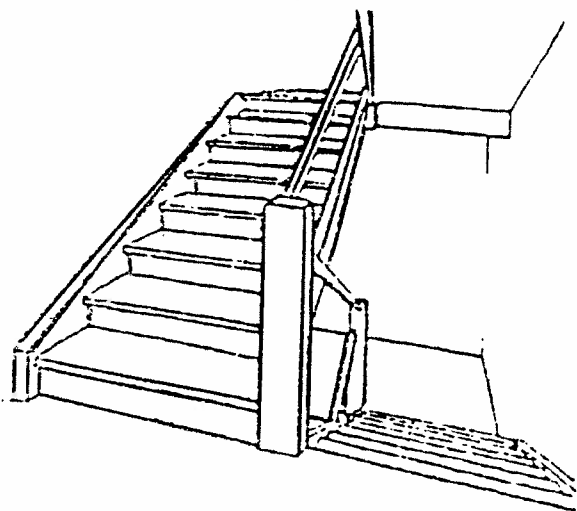
marktstraat 12 uden **mannenmode**

Th. Peters Machinale Timmerwerken

Het juiste adres voor kozijnen en trappen

Dorshout 6b
5462 GL VEGHEL

Tel.: 0413-352420
Fax.: 0413-354755

Beschermen helpt. Helpt u mee?

Want één op de vijf vogels wordt nog bedreigd!

De ooevaar is terug. Dat is natuurlijk goed nieuws. Maar zowel in Nederland als Wereldwijd groeit de Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten nog steeds. Help mee, word lid en ontvang gratis een Zakgids Vogels of een Nestkast als welkomstcadeau.

Vogelbescherming
NEDERLAND

Ja, ik word lid voor f40,- per jaar (65+: f27,50) en ontvang elke 2 maanden gratis het tijdschrift VOGELS en één van de welkomstcadeaus. Hiernaast heb ik mijn keuze aangekruist.

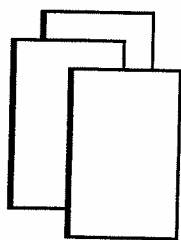
Dhr./Mevr. _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Stuur deze bon naar Antwoordnummer 1974, 3700 WB Zeist.
Postzegel hoeft niet, mag wel.

boekhandel bert van der heijden

Sacramentsweg 4 • 5401 GR Uden • Tel. 0413-260907

WIJDEVEN VOF

groente & fruit - aardappelen - eieren - zuivel

Mgr. Bosstraat 3
5401 EA Uden
tel. 0413-253739
fax 0413-254361

FOTOGRAFIE

JETTEN

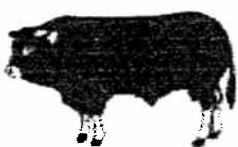
VOORUITSTREVENDE IN BEELD

DIGITAAL

(0413) 26 23 85 - MARKTSTRAAT 37 - 5401 GG UDEN

(0413) 33 18 67 - Veermolenweg 169 - 5404 LC UDEN

FRANS KNOBBOUT

SLAGER

Drossaard 12, 5403 ET Uden Tel: 0413 - 267354

St. Josephplein 5
5428 GL Venhorst

BAKKER v.d. VEN

Drossaard 57
5403 ES Uden

ACTIVITEITEN TAAKGROEPEN VOGELWACHT UDEN E.O.

HET BESTUUR

Het bestuur verzorgt de algehele coördinatie van de vereniging, zij stimuleert tal van activiteiten en legt contacten met derden. Tevens organiseert het bestuur de ledenactiviteiten, zoals excursies, cursussen en dia-lezingen. Genoemde activiteiten worden mede uitgevoerd door middel van een aantal taakgroepen, te weten:

1. TAAKGROEP INVENTARISATIE

De werkgroep Inventarisatie organiseert diverse vogeltellingen in de Maashorst. Genoemde inventarisaties hebben tot doel een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de vogelstand in een bepaald gebied. De verkregen informatie wordt ter beschikking gesteld aan het SOVON, Staatsbosbeheer en Gemeentes. Zij gebruiken de informatie ten behoeve van beheersplannen voor de Maashorst en de Wijstgronden.

Coördinator Peter van de Braak, tel.: 0413-253586

2. TAAKGROEP OEVERZWALUWEN

Sinds 1986 heeft de Vogelwacht een kunstmatige oeverzwaluwenwand op de voormalige grindaafgraving "Hemelrijk" te Volkel. Men houdt zich bezig met de inventarisatie en registratie van de daar broedende oeverzwaluwen. Daarnaast wordt regelmatig onderhoud uitgevoerd aan de oeverzwaluwenwand en observatiehut. Voor geïnteresseerden heeft men een gratis brochure beschikbaar waarin alle details zijn vermeld.

Coördinator Jan-Willem Hermans, tel.: 0413-269804

3. TAAKGROEP UILEN

Het plaatsen en onderhouden van nestkasten in kerken, boerderijen en schuren is een van de belangrijkste taken van deze werkgroep. Momenteel heeft de taakgroep de beschikking over ca. 40 kerkuilenkasten, die verdeeld zijn over Uden, Volkel/Odiliapeel en Boekel/Venhorst. Daarnaast worden alle broedgegevens geregistreerd en aan de betreffen de instanties doorgegeven. Het geven van advies en voorlichting behoort eveneens tot de taken.

Coördinator John Hermans, tel.: 0413-272777

4. TAAKGROEP NESTKASTEN

Deze taakgroep verschaft nestgelegenheid aan vogels en dan met name holenbroeders, zoals kool-, pimpel- en zwarte mees, gekraagde roodstaart, vliegenvanger etc. Dit gebeurt door diverse soorten nestkasten te maken en op geschikte locaties te bevestigen. Op dit moment heeft de werkgroep het beheer over ruim tweehonderd nestkasten. Een onderdeel van de activiteiten vormt het inventariseren en administreren van alle broedgevallen.

Coördinator Henk van den Acker, tel.: 0413-263523

5. TAAKGROEP STOOTVOGELS

Naast het inventariseren van een vijftal soorten stootvogels, welke in de Maashorst voorkomen, wordt aandacht besteed aan het maken en plaatsen van kasten of horsten, alsmede het controleren en registreren ervan. Verder is het doorgeven en assisteren bij het ringen van de jongen ook een taak van de groep. Het betreft hier voornamelijk de buizerd, havik, sperwer, torenvalk en boomvalk.

Coördinator Pieter van der Voort, tel.: 0413-263292

6. TAAKGROEP WINTERVOEDERING

De leden van deze taakgroep komen alléén in actie bij uitzonderlijke weersomstandigheden, zoals bij strenge vorst over een langere periode of een dik sneeuwdek. Pas dan kunnen een aantal vogelsoorten onze hulp gebruiken. Op verschillende plaatsen in het buitengebied wordt dan bijgevoerd. De taakgroep legt contacten met diverse instanties die het voedsel verstrekken en bepaalt waar en wanneer bijgevoerd moet worden.

Coördinatie Bestuur Vogelwacht, tel.: 0413-269804

7. TAAKGROEP CLUBBLAD/PUBLICITEIT

Een belangrijk communicatiemiddel binnen de Vogelwacht is "Het Bruujsel". Dit clubblad wordt viermaal per jaar uitgebracht. Hierin is veel te lezen over de activiteiten binnen de vereniging, waarbij diverse leden de pen ter hand nemen om vogelverhalen met anderen te delen. Verder verzorgt de werkgroep alle publiciteit rondom de vele activiteiten die op touw worden gezet. Dit resulteert in diverse berichtgevingen in kranten, radio en televisie.

Coördinator Peter Noy, tel.: 0413-251691

8. TAAKGROEP VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN

Deze werkgroep is een gezamenlijke activiteit van het I.V.N. en Vogelwacht Uden. Zij houdt zich bezig met behoud, herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen in de omgeving van Uden. Hiertoe worden o.a. wilgen geknot, elzensingels teruggezet en poelen gegraven in en rond Uden. Tevens maakt het V.L.U. onderdeel uit van de Stichting Udense Kersenboomgaard. Zij onderhoudt daartoe een kersenboomgaard aan de Patrijsweg te Uden.

Coördinator Willem Peters, tel.: 0413-252529

